

Τά Κανδυλιώτικα

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις και απανταχού Κανδυλιωτών Αρκαδίας "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" - ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 - 4431 • ΕΤΟΣ 25ο Αριθ. Φύλλου 97 • ΟΚΤΩΒΡΗΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ 2017

Το Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο μας (e-mail):
info@kandyliotika.gr
Ο ιστότοπός μας (URL):
http://www.kandyliotika.gr

ΕΥΧΕΣ - ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ - ΧΟΡΟΣ

Ο Σύλλογός μας εύχεται
σε όλους τους Καντυλαίους και φίλους
ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

Η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας του Συλλόγου θα γίνει και φέτος στο γραφείο του -οδός Κεραμεικού 23 Αθήνα- την **Κυριακή 4 Φεβρουαρίου 2018 και ώρα 11:00.**

Παρακαλούμε όλους τους συμπατριώτες και φίλους να προσέλθουν στην εκδήλωση, να ιδωθούμε και να συζητήσουμε για τα προβλήματα του χωριού μας και του Συλλόγου.

Όπως πάντα θα προσφερθεί καφές, γλυκίσματα και τσίπουρο από την Καντύλα.

Στη συνάντησή μας αυτή το Συμβούλιο θα ανακοινώσει εάν θα γίνει χορός ή άλλου είδους εκδήλωση.

Ο Πρόεδρος **Παν. Χρ. Ευσταθίου** Η Γραμματέας **Αθηνά Γιαννιά-Οικονομοπούλου**

ΕΥΧΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΤΗΣ ΚΑΝΔΥΛΑΣ

Το Συμβούλιο της Τοπικής Κοινότητας Κανδύλας και τα Συμβούλια των Συλλόγων Π.Α.Ο. Κανδύλας, Α.Σ. «ΠΑΝΑΣ» Κανδύλας και Αγροτικού Πολιτιστικού Συλλόγου Νέων Κανδύλας εύχονται σε όλους τους συγχωριανούς και φίλους

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ,
ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

ΕΥΧΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΝΔΥΛΑΣ «Η ΖΩΟΔΟΧΟΣ ΠΗΓΗ»

Χρόνια πολλά, να είστε καλά κι εσείς και οι δικοί σας. Σε όλους σας ευχόμαστε αγάπη, ειρήνη, υγεία, καλή καρδιά, χαμόγελο και θεία ευλογία.

Η Επιτροπή Οργάνωσης του Μουσείου

ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χριστούγεννα, Πρωτούγεννα,
τώρα Χριστός γεννιέται
κι ο πόχει μάνα κίνησε
κι όλον τον κόσμο αρνιέται.

Στο παραγώνι του τζακιού
μια θέση, που ήταν άδεια,
ευχές και γέλια γιόμισε
και στρώθηκε με χάρδια.

Κι η Παναγιά απ' το 'κόνισμα
σα σπιτικιά χαϊρόταν
σα μάνα καλωσόριζε
σα στον καιρό της, όταν...

«Τα Ρουμελιώτικα»,
Αθήνα 1928
Αθαν. Κυριαζής

Αγαπητέ Αν Βασιλίη
Θια ζον μαινούργιο χρόνο δέλω για μου φέρεις
ένα μαινούργιο σύριζα... γιατί αυτών των έχω
μωράζει από αριζοδερά...

ΕΝΦΙΑ
ΛΙΤΟΤΗΤΑ
ΘΕΣΜΟΙ
ΑΝΕΡΓΙΑ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

i-kyr.gr

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΣΠΟΡΑ

Ο τελευταίος παραδοσιακός ζευγολάτης που απόμεινε στο χωριό μας, με το ζευγάρι του - άλογο και γάιδαρο, είναι ο εικονιζόμενος αγαπητός συμπατριώτης Γιώργος Παν. Προκόπος, ο επονομαζόμενος «ΔΑΣΚΑΛΟΣ». Τον βρήκα, όπως τυχαίως, στην Λαχίδα, κάτω από το καλύβι του, να σπέρνει τα χωράφια του για «φάγνα» όπως λέμε των ζώων του, γιατί το κύριο επάγγελμά του είναι κτηνοτρόφος.

Δεν έχασα λοιπόν την ευκαιρία και τον φωτογράφησα για την εφημερίδα μας παρ' όλο που προσέκρου-

σα αρχικά στην μετριοφροσύνη που τον διακρίνει. «Γράψε, Πάνο, αφού είναι για την εφημερίδα», μου είπε μετά χαριτολογώντας, «ότι αναστήθηκα τώρα από τους παλαιούς και έπιασα δουλειά».

Ευχαριστούμε το φίλο Γιώργο και του ευχόμαστε να είναι καλά και για πολλά ακόμη χρόνια να οργώνει με το ζευγάρι του και να μας θυμίζει την εποχή που πέρασε.

Πάνος Χρ. Ευσταθίου
Πρόεδρος Συλλόγου Κανδυλιωτών «Η Πρόοδος»

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΩΝ ΤΟΥ ΤΟΡΟΝΤΟ «Η ΚΟΝΔΥΛΕΑ»

Ι. ΑΡΤΟΚΛΑΣΙΑ ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΠΑΜΜΕΓΙΣΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ

Την Κυριακή, 12 Νοεμβρίου 2017, στον Ιερό Ναό του Αγίου Ιωάννου Scarborough, Toronto, ετελέσθη η καθιερωμένη αρτοκλασία του Συλλόγου των εν Τορόντω Κανδυλιωτών «-ΚΟΝΔΥΛΕΑ», προς τιμήν της Συνάξεως των Παμμεγίστων Ταξιαρχών και Αρχαγγέλων.

Για αυτούς που δεν γνωρίζουν, ο Σύλλογος έχει δωρίσει στο ναό μια μεγάλη εικόνα της Συνάξεως των Παμμεγίστων Ταξιαρχών.

Η παρουσία των Κανδυλιωτών ήταν μεγάλη. Πάνω από 40 άτομα. Οι κυρίες και δεσποινί-

Κοντυλαίοι του Τορόντο, στο ναό, στη γιορτή των Ταξιαρχών. Από αριστερά: Κώστας Β. Χουντάλας (Κλίκας), Φανή Γ. Κούτουλα - Σακελάρη, Μαριγώ Ιωαν. Προκόπου - Χριστοπούλου, Ευθυμία Νικ. Οικονομοπούλου, Γεωργία Π. Στριφτόμπολα, Γεωργία Εικοσιδέκα - Τρανού.

Σύναξη Καντυλαίων του Τορόντο μετά τη λειτουργία για τη γιορτή της Σύναξης των Ταξιαρχών που τιμούν ιδιαίτερα, γιατί τους θυμίζει την ίδια γιορτή στο χωριό μας.

δες του Διοικητικού Συμβουλίου και του Συλλόγου καλοδέχτηκαν τους πατριώτες με γλυκά, καφεδάκι και το πατροπαράδοτο κέρασμα. Ήταν μια πολύ όμορφη ομήγυρις.

Ήταν μια ευκαιρία να ιδωθούμε οι πατριώτες και να θυμηθούμε λίγο τα παλιά.

Είμαστε και εμείς οι περισσότεροι πάνω από 50 χρόνια στη φιλόξενη χώρα του Καναδά. Η Κανδυλιώτικη παροικία μεγαλώνει και προοδεύει με τη δεύτερη και τρίτη γενιά να καταλαμβάνει πολλές και σπουδαίες θέσεις στην καναδική κοινωνία. Θα εκπλαγείτε, όταν ιδείτε πόσα παιδιά από ρίζες κανδυλιώτικες, έχουν

(Συνέχεια στη σελ. 2)

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΩΝ ΤΟΥ ΤΟΡΟΝΤΟ «Η ΚΟΝΔΥΛΕΑ»

(Συνέχεια από τη σελ. 1)
προοδεύσει σε σημαντικούς τομείς.

Πάντως, το «νόστιμον ήμαρ» ζει μέσα στις φλέβες όλων μας, και ιδιαίτερος των παλαιμάχων. «οίκαδέ τέλθμεναι και νόστιμον ήμαρ ιδέσθαι», («στην πατρίδα μου να έρθω και να χαρώ του γυρισμού τη μέρα», Ομήρου Οδύσεια, ραψωδία ε).

**Φιλικότητα
Κωνσταντίνος
Β. Χουντάλας (Κλίκας)**

II. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΠΑΡΤΥ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Με μεγάλη χαρά, πάλι και φέτος, ο Σύλλογος των Κανδυλιωτών του Τορόντο «Η Κονδυλέα» παρουσίασε την Χριστουγεννιάτικη γιορτή για τα παιδιά το Σάββατο 9 Δεκεμβρίου. Γιορτάσαμε με Χριστουγεννιάτικα κάλαντα, γλυκίσματα και αναψυκτικά για τα παιδιά. Ο Άγιος Βασίλης (Καντυλαίος) μοίρασε δώρα σε όλα τα παιδάκια από 12 χρο-

Τα παιδιά των Καντυλαίων του Τορόντο στη γιορτή για τα Χριστούγεννα. Άγιο-Βασίλης ο Δημήτρης Τσεμεντζής, γιος του Ιωάννου και της Βασιλικής Στριφτόμπολα. Οι γυναίκες από κάτω προς τα πάνω: Η κόρη της Φωτεινής Στριφτόμπολα (Σιράκου), η Γεωργία Π. Στριφτόμπολα και η Γεωργία Χ. Στριφτόμπολα.

νών και κάτω.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εύχεται σε όλους τους Καντυλαίους του Καναδά και στους απανταχού της γης ευρισκο-

μένους Καλά Χριστούγεννα και Χαρούμενη Πρωτοχρονιά.

**Εκ μέρους του Δ.Σ.
του Συλλόγου
Γεωργία Παν. Στριφτόμπολα**

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΛΕΜΕ ΕΤΣΙ

Από το βιβλίο του Τάκη Νατούλη «Λέξεις και φράσεις παροιμιώδεις» έκδοση Κώστα Σμυρνωτάκη

Επιλογή Παναγ. Χρ. Ευσταθίου Προέδρου Συλλόγου Κανδυλιωτών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»

**«Α ντον ξαναδείξ,
γράφονε» -
«Παιδεύω και παιδεύομαι»**

Στα μεσαιωνικά σχολεία, ο δάσκαλος διάλεγε ένα μαθητή, τον πιο έξυπνο και τον πιο δυναμικό, που τον έπαιρνε για βοηθό του. Ο μαθητής αυτός ανελάμβανε να διδάξει τους συμμαθητές του και τον έλεγαν πρωτόσχολο ή πρόσχολο. Συγχρόνως, όμως πρόσεχε, αν οι μαθητές ήταν φρόνιμοι. Όποιοι από αυτούς ήταν άτακτοι, τους σημείωνε και τους έδινε στο δάσκαλο λίγο προτού σχολάσουν. Ο δάσκαλος κοίταζε τα ονόματα κι αν ένας μαθητής είχε τιμωρηθεί άλλοτε, τον ξανατιμωρούσε. Αν όχι, του το συγχωρούσε για πρώτη φορά. Έλεγε όμως, στον πρωτόσχολο στερεότυπα: «Αν τον

ξαναδείξ, γράφονε». Δηλαδή, αν τον ξαναδείξ να κάνει κάποιο καινούριο παράπτωμα, να τον ξαναγράψεις κι εγώ θα τον τιμωρήσω. Η φράση αυτή του βυζαντινού δάσκαλου, έμεινε ως τα χρόνια μας και τη λέμε σε πολλές και διάφορες περιστάσεις.

Από την εποχή ακόμη εκείνη, που τα μεσαιωνικά σχολεία ήταν σωστή κόλαση, κατάντησε η λέξη «παιδεύω» και «παιδεύομαι», να σημαίνει τυραννώ ή τυραννιέμαι.

«Ανφάν γκατέ»

Γαλλική φράση, που χρησιμοποιείται και από εμάς, *Enfant gate* = παιδί (χαϊδεμένο) καλοαναθρεμμένο και στην εξέλιξη το πλουσιόπαιδο, η εκλεκτή μερίδα, το χάι-λάιφ των Αγγλων (*high life*).

«Άνω ποταμών»

- Έλα, μωρέ... είσαι άνω ποταμών, ακούμε πολλούς να λένε. Τι θα πει «άνω ποταμών»; Πρόκειται για μια αρχαία παροιμία, η οποία είναι ως εξής: «Άνω ποταμών χωρούσι πηγάι», δηλαδή, η πηγή είναι παραπάνω από το ποτάμι. Και επειδή μια παροιμία δε λέγεται ποτέ άσκοπα, μα έχει οπωσδήποτε κάποια βαθύτερη σημασία, αυτή η αρχαία παροιμία είχε τη σημασία της σημερινής: «Είπε ο γάιδαρος τον πετεινό κερά-

λα». Με άλλα λόγια, εάν τυχόν ένας ψεύτης, ένας γνωστός ψεύτης, αποκαλούσε ψεύτη έναν άλλον, δικαιούταν αυτός ο δεύτερος να πει στον πρώτο: «Άνω ποταμών χωρούσι πηγάι»... δηλαδή, η πηγή της ψευτιάς είναι παραπάνω από το ποτάμι. Μελες ψεύτη εμένα, εγώ είμαι το ποτάμι της ψευτιάς, αλλά εσύ είσαι η πηγή. Αυτή είναι μια έννοια της παροιμίας, η οποία έφτασε κουτσουρεμένη στις μέρες μας κατά το ήμισυ, χωρίς να βγαίνει καμιά σημασία από τη μισή φράση, όπως αναφέρει ο περίφημος ελληνιστής Αρσένιος, επίσκοπος Μονεμβασίας, στο έργο του «ωνία», που αφιερώνει στον Πάπα Λέοντα τον δέκατο, γύρω στα 1516.

Από την τραγωδία του Ευριπίδη «Μήδεια» (στ. 410) και «Κρέτιδες» (στ. 520).

Στην Παλ. Διαθήκη (ψαλμ. ΡΙΓ'-113), (στ. 3) «ο Ιορδάνης εστράφη εις τα οπίσω» και (στ. 5) «και σύ, Ιορδάνη, ότι εστράφης εις τά οπίσω».

Και ο Ευριπίδης ο τραγικός με το «άνω ποταμών» εκφράζει το παράδοξο, ο δε ψαλμωδός με την αναστροφή του Ιορδάνη ποταμού υμνεί το θαύμα.

«Άνω σώμεν τας καρδίας»

Είναι λόγια του ιερέα, όταν ετοιμάζεται να τελέσει τη Θεία Ευχαριστία. Το λέμε προτρέποντας σε ψυχική ανάταση.

«Αξίζει ό,τι κι αν πεις»

Είναι και αυτή μια φράση που τη χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι: «τά πλείστον άξια». Βλ. Αριστείδ. σ. 476 και Σχολ. αυτ. σ. 130. Frommel: «Διά τό είναι παροιμίαν τό τά πλείστον άξια χρήται, διά τούτο τό φασίν ειπεν» και: «Άξιος του παντός».

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

Η ΕΛΑΙΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΑΝΤΥΛΑΣ

Η παραγωγή του ελαιολάδου φέτος στο χωριό μας ήταν καλή, παρ' όλη την ανομβρία του καλοκαιριού. Η λίμπα του Καντυλαίου, λίγο πολύ, γέμισε με το ευλογημένο αυτό αγαθό.

Ευχόμαστε στους συμπατριώτες μας καλοφάγωτο και καλό χειμώνα.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ: ΚΑΤΣΙΑΟΥΝΗΣ Ι.
ΤΟΥΡΟΥΤΣΙΚΑΣ Π.

ΚΑΝΔΥΛΑ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

ΤΗΛ. 2796031100 - 6973356947

ΕΚΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΒΟΗΘΕΙΑ

Ο 7χρονος Παναγιώτης Τσολλάνας, που είναι γιος του Σπύρου και της Καλλιόπης, κόρης του συμπατριώτη μας και πρώην Προέδρου του Συλλόγου μας Κων/νου Παν.

Δάλκου, διαγνώστηκε με νευροβλάστωμα, 4ου σταδίου πριν 3 χρόνια. Ακολούθησε όλες τις θεραπείες του πρωτοκόλλου για την επιθετική αυτή μορφή καρκίνου στην Ελλάδα αλλά και στην Αγγλία, ωστόσο ο κίνδυνος για υποτροπή είναι πολύ μεγάλος.

Το πειραματικό πρωτόκολλο 05-075 που εφαρμόζεται στο Memorial Sloan Kettering Cancer Center της Νέας Υόρκης σε παιδιά με νευροβλάστωμα μπορεί να δώσει στον Παναγιώτη ελπίδα για ζωή.

Για να τον βοηθήσουμε να τα καταφέρει, είναι διαθέσιμοι οι κάτωθι λογαριασμοί:

α) Τράπεζας Πειραιώς **IBAN GR 7801711730006173141772647. BIC PIRBGRAA**. Ο λογ/σμός αυτός είναι του Συλλόγου «ΦΑΡΟΣ ΖΩΗΣ», ο οποίος υποστηρίζει οικογένειες με άτομα που νοσούν από σοβαρές ασθένειες και ο οποίος αναλαμβάνει αποκλειστικά και μόνο την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας.

β) Τράπεζα Πειραιώς **IBAN GR 2901720630005063075255217. BIC PIRBGRAA**. Ο λογ/σμός αυτός είναι της οικογένειας για την κάλυψη των εξόδων μετάβασης και διαμονής στις Η.Π.Α.

Ο Σύλλογος Κανδυλιωτών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ» κατέθεσε 200 ευρώ στον πρώτο λογ/σμό και 100 στο δεύτερο.

**Παράκληση προς όλους:
Ενισχύστε την προσπάθεια.
ΕΚ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»**

ΠΟΡΤΟΚΑΛΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΝΤΥΛΑ

*Ξεύρεις την γη όπου ανθεί
φαιδρά πορτοκαλέα
και κοκκινίζει η σταφυλή
και θάλλει η ελαία;
Ω! δεν την αγνοεί κανείς,
είναι η γη η Ελληνική.*

του Στάθη Χρ. Δημητρόπουλου. Καθώς μας πληροφόρησε ο Γιάννης Αριστ. Δημητρόπουλος, που μας έστειλε και τη φωτογραφία, την είχε φυτέψει ο ξάδερφός του Στάθης, πριν από 15 περίπου χρόνια, όταν είχε έρθει από τον Καναδά.

Η Καντύλα ανήκει βέβαια στην «Ελληνίδα γη», αλλά λόγω κλιματολογικών συνθηκών δεν ανθεί εκεί η «πορτοκαλέα», ενώ, από μισό αιώνα και πλέον, έχει αρχίσει να «θάλλει η ελαία», παρά το «κάψιμο» που υφίσταται κατά καιρούς από τους πάγους. Ασφαλώς «η σταφυλή κοκκινίζει» εκεί από τους πολύ παλαιούς καιρούς. Η «πορτοκαλέα» δεν αντέχει.

Ωστόσο, η παραπάνω εικονιζόμενη βρίσκεται στο σπίτι

Το ότι θάλλει και ανθοφορεί και καρπίζει, οφείλεται στη φροντίδα του γείτονά της Μιχάλη Γεωργ. Οικονομόπουλου που την ποτίζει και την περιποιείται το καλοκαίρι και την προστατεύει από τους πάγους το χειμώνα, σκεπάζοντάς την με νάυλον.

Σε κάποια σπίτια υπάρχουν κι άλλες, που προστατεύονται κι αυτές το χειμώνα από τους πάγους.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

Πωλείται οικόπεδο στην Κανδύλα εντός σχεδίου πόλεως, άρτιο και οικοδομήσιμο, 820 τ.μ., στη θέση Ρουσάκια με θέα όλο το χωριό.

Πληροφορίες στο τηλ. 6986-608088

ΑΛΕΞΙΟΣ Σ. ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΗΣ

Χειρουργός Ωτορινολαρυγγολόγος
Εξειδίκευση στην ΩΡΛ Αλλεργία
στο Academic Medical Center
University of Amsterdam

Πλατεία Αγίου Βασιλείου και Κύπρου 1 Τρίπολη
Τ: 2714 003097 / Κ: 6937 458227

E: vardouniotis@hotmail.gr / www.vardouniotis.gr

«ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ»

Έκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις και Απανταχού Κανδυλιωτών "Η ΠΡΟΟΔΟΣ"
ΚΩΔΙΚΟΣ: 01-4431

Γραφεία:
Κεραμεικού 23 Τ.Κ. 10437
1ος όροφος
ΤΗΛ. -FAX: 5240271

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού 9 ΕΥΡΩ
Εξωτερικού Αμερικής δολ. 25
Αυστραλίας δολ. 45
Καναδά δολ. 40
Αφρικής 25 ΕΥΡΩ

Για τους κατοίκους του χωριού οι συνδρομές είναι προαιρετικές.

Για τα μέλη του Συλλόγου συνδρομή Συλλόγου και εφημερίδας μαζί, 6 ΕΥΡΩ
Εκδότης - Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο Παναγιώτης Χ. Ευσταθίου Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου Τηλ.: 210 6451380

Ενυπόγραφα άρθρα απηχούν τις προσωπικές απόψεις των συνταχτών και ουδεμία ευθύνη φέρει το Δ.Σ. του συλλόγου

ΤΟ ΣΑΡΑΝΤΑΗΜΕΡΟ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΝΤΥΛΑΙΩΝ

Του Δημήτρη Λαρδικού

Τον τελευταίο μήνα του Χινοπέρου, το Νοέμβρη, οι παλαιοί Καντυλαιοί τον λέγανε Χαϊμένο, επειδή χάνεται, μικραίνει η ημέρα και μεγαλώνει η νύχτα και επειδή ο Χαϊμένος «κάνει» τον κόσμο με το χειμώνα που φέρνει.

Μετά τη γιορτή των Ταξιαρχών - στους οποίους είναι αφιερωμένη η μεγάλη εκκλησία του χωριού και σύσσωμο τη γιόρταζε και τη γιορτάζει πανηγυρικά με τη «μονοκλήσια» που γίνεται -έρχεται, στις 14 του μήνα αυτού, η γιορτή του Αγίου Φιλίππου.

Ο Φίλιππος, για τους ανθρώπους εκείνου του καιρού, ήταν ένας όμοιος τους, ένας φτωχός, θεοφτώχος, αλλά αγαθός οικογενειάρχης και ζευγολάτης. Όλη εκείνη την ημέρα που τον γιόρταζαν, όργωνε και έσπερνε στο χωράφι του με τα βόδια του «έκανε», όπως έλεγαν το όργωμα και τη σπορά - και το βράδυ, που γύρισε στο σπίτι του, έπρεπε να αποκρέψει με την οικογένειά του, γιατί από την άλλη ημέρα «περιλάβαινε» το σαραντάημερο και άρχιζε η νηστεία για τα Χριστούγεννα.

Όλες οι οικογένειες έσφαζαν εκείνο το βράδυ μια κότα τουλάχιστον και αποκρέυανε. Ο «Φίλιππος» - έτσι τον έλεγαν οι γιαγιάδες μας - ήταν τόσο φτωχός που δεν είχε ούτε κότα. Έκαμε το σταυρό του, πήρε το μαχαίρι του, κατέβηκε στο κατώ, έσφαξε το ένα από τα βόδια του ζευγαριού του, το μοίρασε στους φτωχούς κι απόκρεψε κι εκείνος με την οικογένειά του. Το πρωί που σηκώθηκε και κατέβηκε στο κατώ, βρήκε το βόδι που είχε σφάξει να τρώει στην πάχνη του, μαζί με τ' άλλο. Το 'λεγαν και το πίστευαν κάποιοι από τους παλαιούς συγκωριανούς μας και καθώς η ιστορία πέρναγε από γενιά σε γενιά έμεινε ως απόφθεγμα η φράση: «ο φτωχός ο Φίλιππος όλη μέρα έκανε και το βράδυ αποκρέυε».

Το σαραντάημερο, λοιπόν, με τη νηστεία του, αρχίζει από την επομένη της γιορτής του Αγίου Φιλίππου και τελειώνει την παραμονή των Χριστουγέννων. Πολλά είχαν να κάνουν σ' αυτό το διάστημα άντρες και γυναίκες εκείνα τα χρόνια. Η σπορά, μαζί με τ' «αποσπώρια», ως τις 21 του μήνα που είναι «της Παναγίας της Μισοπορίτισσας», έπρεπε να είχε τελειώσει. Μισό 'φαγες, μισό 'σπειρες, μισό 'χεις να περάσεις» λέγανε οι γερνότεροι, γυρίζοντας από τη λειτουργία των Εισοδίων. Και εξηγούσαν στα παιδιά τι σημαίνει η φράση αυτή, που εκείνα την άκουγαν ως αίγλημα και ρωτούσαν.

Από την ημέρα αυτή, που θεωρητικά η σπορά είχε τελειώσει, επιτρέπεται και το «καψάλισμα» του ψωμιού στο τζάκι, πράγμα που απαγορευόταν κατά τη διάρκεια της σποράς από παράδοση που κράταγε, ποιός ξέρει, ίσως από τον καιρό του μύθου της Αργοναυτικής εκστρατείας. Τότε δηλαδή που η Ινώ, η μητριά του Φρίξου, για να τον βγάλει από τη μέση, έπεισε τις γυναίκες της περιοχής να καθουρντί-

σουν, κρυφά από τους άντρες τους, τον καρπό που προόριζαν για σπόρο, με αποτέλεσμα να μη φυτρώσει όταν σπάρθηκε κι έτσι να πέσει μεγάλη πείνα στο βασίλειο του Βοιωτικού Ορχομενού που βασιλεύε ο άντρας της, Αθάμας.

Ο καιρός, όποτε δεν ερχότανε πρώιμος ο χειμώνας, τις περισσότερες ημέρες του σαραντάημερου ήτανε γλαρός, γλυκός και προσφερότανε για μικροασχολήσεις και μικροδουλειές. Οι μισόκοποι άντρες έκπιζαν τους τοίκους στα χωράφια που ήσανε στις πλευρές και τους είχανε κάνει «σάρα» τα πρόβατα το καλοκαίρι και δεν είχαν προλάβει να τους φτιάξουν νωρίτερα, έβγαζαν τα ζα να «ξεσκοτίσουν» και να βοσκήσουν στα βουνά, έκοβαν και ήφερναν πουρνάρια για να φουρνίζουν οι

γυναίκες, ήφερναν κλάρες από το διάσελο για τη φωτιά. Οι νεότεροι, κι όσες από τις γυναίκες δεν είχανε μωρά παιδιά, πήγαιναν στα χωριά της Κορινθίας κυρίως, αλλά και στο Λυγουριό, όσοι είχαν εκεί συγγενείς, για να δουλέψουν στις ελιές. Οι γυναίκες στο μάζεμα και οι άντρες άλλοι στο μάζεμα κι άλλοι στα λιτρίβια. Κι έτσι εβγάζανε και ηφέρνανε το λάδι της χρονιάς τους για να αρταίνει η οικογένεια το φαί της.

Από τους τσιοπάνηδες, όσοι είχανε αποφασίσει να ξεχειμάσουν στα Ίβδαυρα ή στη Γαστούνη, είχανε φύγει. Στο χωριό έμεναν όσοι είχαν μικρά κοπάδια προβάτων και κάθε μέρα τα βγάζανε να βοσκήσουν στα γύρω βουνά, όπου επιτρέπεται η βοσκή. Κι εκείνοι που είχανε καλύβια και στανοτόπια στις Καρές, στο Λυσιάκο, στο Βαθυμπόταμο, στον Άγιο-Θανάση, στην Κουρπά, στον Ντόσκεσι, στο Σύντζι, στον Συριάμου, στο Διακόπι και στο Κουτούπι είχανε μετακομίσει οικογενειακώς για να ξεχειμάσουν εκεί. Όσα από τα παιδιά των οικογενειών αυτών πήγαιναν στο σχολείο, τραβούσανε κάθε χρόνο μεγάλο μαρτύριο γιατί καθημερινά, με νερά, με λάσπες, με χιόνια το χειμώνα, πηγαίνοντανε από τα καλύβια στο σχολείο κι από το σχολείο στα καλύβια, βρεγμένα, πεινασμένα, μισοξυπόλυτα και τιμωρημένα από το δάσκαλο γιατί σπάνια ήταν γραμμένα και διαβασμένα.

Οι γυναίκες, όσες δεν πήγαιναν στις ελιές, ασχολιόσανε με το πλέξιμο και τον αργαλειό - το λάκκο, όπως τον έλεγαν. Έπλεκαν κάλτσες μάλλινες, φανέλες, βελέσια, πουλόβερ και στον αργαλειό ύφαιναν

προίκες για τα ανύπαντρα κορίτσια τους ή ό,τι άλλο χρειαζούμενο, από σκεπάσματα μέχρι πανί για μισοφόρια, αλατζιάδες για φουστάνια και πουκαμισές των γερνόντων, κουρελούδες, λιοπάνες και κάθε τι που τους έλειπε για τη θεραπεία των αναγκών του σπιτιού τους.

Μια άλλη, ακόμη σπουδαιότερη φροντίδα, ένα καθήκον που είχανε επιτελέσουν οι νοικοκυρές, από την πρώτη ημέρα του σαραντάημερου, ήταν το σαρανταλείουρα που δίνανε για να βρουν ανάπαυση οι ψυχές των πεθαμένων. Το χρέος αυτό τους είχε παραδοθεί από τις γιαγιάδες και τις μανάδες τους από τα νεανικά τους ακόμη χρόνια: «Και τίποτα να μην έχετε», ήταν η εντολή τους, «να βγειτε στη διακονία για να κάνετε τα μνημόσυνα και τα σαρα-

νταλείουρα για τις ψυχές των πεθαμένων σας». Και τους έλεγαν ιστορίες και περιστατικά από νοικοκυρές παλαιές που επειδή από κάποια ανώτερη βία δεν είχανε επιτελέσει το χρέος τους αυτό προς τους πεθαμένους, τους έβλεπαν στον ύπνο τους να τις καθοδηγούν και με γλυκό παράπονο να υπενθυμίζουν σ' αυτές την παράλειψή τους. Τις ιστορίες αυτές που τις ακούγαμε κι εμείς, παιδιά τότε, τις διηγούνταν τόσο παραστατικά και πειστικά και πονεμένα, που και σήμερα, όποτε τις φέρνουμε στο νου μας, μας παραπέμπουν στους στίχους του ποιητή, σαν να τους επιβεβαιώνουν:

Ιδανικές φωνές κι αγαπημένες εκείνων που πεθάναν...

Κάποτε μες στα όνειρά μας ομιλούν:

κάποτε μες στην σκέψη τις ακούει το μυαλό...

Ζύμωναν, λοιπόν, κάθε βδομάδα ή κάθε δέκα ημέρες εφτά ή δέκα μικρά πρόσφορα - προσκομίδια τα λέγανε, και μαζί με τα άλλα απαιτούμενα για τη λειτουργία - ανάμα, λιβάι, λάδι, κερι και το «ψυχοχάρτι» που περιλάμβανε όσα ονόματα «τεθνεώτων» της οικογένειας από τις περασμένες γενιές τους είχανε παραδοθεί, τα πήγαιναν στις ενορίες και οι παπάδες κάθε πρωί λειτουργούσανε για την ανάπαυση των ψυχών, μνημονεύοντας τα ονόματά τους.

Μέσα στο σαραντάημερο μπαίνει για τα καλά και ο χειμώνας. Για τους παλαιούς, σημάδι, δείκτης τόσο για τον ερχομό του καλοκαιριού όσο και για τον ερχομό του χειμώνα ήταν η θέση του αστερισμού της πούλιας στον ουρανό. Στα τέλη Μαΐου αρχίζει να γίνεται ορατή η πούλια, να «βγαίνει», να ανατέλλει στον ορίζοντα πριν από την ανατολή του ήλιου. Αυτό είναι σημάδι ότι μπαίνουμε στο καλοκαίρι. Στα μέσα του Νοέμβρη η πούλια «βασιλεύει», δύο πριν από την ανατολή του ήλιου. Κι αυτό είναι το σημάδι πως μπαίνουμε στο χειμώνα. Η παρατήρηση αυτή, εύστοχα και επιγραμματικά διατυπωμένη, έφτασε από τις γενιές που πέρασαν ως εμάς με τη γνωστή λαϊκή ρήση: «Στις δεκαφτά, στις δεκοκτώ η πούλια βασιλεύει και πίσω παραγγέλλει: μάιτε πουλάκι στο κλαρί (προφανώς αποδημητικό), μάιτε γουρνός (γεωργός) στους κάμπους».

Ένα άλλο ορόσημο της έλευσης του χειμώνα ήταν και η γιορτή του Αγίου Ανδρέου. Ονόμασαν Αντρέα ή Αντριά το Δεκέμβρη, τον πρώτο μήνα

του χειμώνα, επειδή μπαίνει την επομένη της γιορτής του Αγίου. Και παρετυμολογώντας το όνομά του από το ανδρείος και αντρείονομαι, έλεγαν: «Αντριάς, αντρείυεται» ή «μπήκε ο Αντρέας, αντρείυει το κρύο».

Σχετικές με την έναρξη του χειμώνα είναι και οι γιορτές των Αγίων Βαρβάρας, Σάββα και Νικολάου, στις 4, 5 και 6 του Δεκέμβρη. «Άγια Βαρβάρα μίλησε κι ο Σάββας αποκρίθη: Άγιο-Νικόλας έρχεται τα χιόνια φορτωμένος», λέγανε, αναμένοντας την επιδείνωση του καιρού. Τις τρεις αυτές γιορτές τις ανέφεραν και με το σύνθετο όνομα «Νικολοβάρβα», κατά πρωθύστερο σχήμα λόγου. Και για να δικαιολογηθεί ίσως η παράλειψη του ονόματος του Σάββα, η παραπάνω ρήση διατυπωνότανε

και ως εξής: «Άγια Βαρβάρα μίλησε κι ο Σάββας αποκρίθη (αντί του Νικολάου - Νικολοβάρβα): Ρε Σάββα, ρε παλιό-Σαββα, τι 'θελες μες στη μέση».

Για τη γιορτή της Αγίας Άννης έλεγαν πως «ανασαίνει η μέρα». Πραγματικά, αν αναγάγουμε τη γιορτή στο παλιό ημερολόγιο, που έχει διαφορά από το νέο 13 ημέρες, το χειμερινό ηλιοστάσιο έπεφτε στην ημερομηνία της γιορτής της Συλλήψεως της Αγίας Άννης, δηλ. στις 9 Δεκέμβρη. Οι άνθρωποι είχανε παρατηρήσει τη σταδιακή αύξηση του φωτός από την ημέρα αυτή και συνδέοντας παρετυμολογικά τις ομόχτες λέξεις Άννα - ανασαίνω διατύπωσαν τη φράση «από της Άγιας Άννης ανασαίνει η μέρα», δηλ. αρχίζει να μεγαλώνει.

Με αναγωγή στο παλιό ημερολόγιο, πρέπει να ιδούμε και όσες γιορτές συσχετίζαν οι παλαιοί με τις καιρικές συνθήκες και τις γεωργικές και άλλες ασχολίες τους.

Στις 12 Δεκέμβρη είναι η γιορτή του Αγίου Σπυρίδωνος. Τηρούσαν όλοι αργία και οι μανάδες απαγόρευαν στα παιδιά τους και ιδιαίτερα στα κορίτσια να κάνουν οποιαδήποτε

τε δουλειά, ακόμη και αλαφριά, γιατί «θα βγάανε σπυριά». (Κι εδώ παρετυμολογία: Σπύρος - σπυριά).

Σπουδαία γιορτή για τους παλαιούς γεωργούς και τσιοπάνηδες ήταν η γιορτή του Αγίου Μοδέστου στις 16 Δεκέμβρη. Την τιμούσαν κι αυτή ιδιαίτερα και τη «φύλαγαν», τηρούσαν δηλ. αργία. Οι νοικοκυρές ζύμωναν πρόσφορο και «έδιναν λειτουργία» για να προστατεύει ο άγιος από τις αρρώστιες τα αιγοπρόβατά τους και τα «αροτριώντα ζώα», τα βόδια παλιότερα αλλά και τα άλογα, τα μουλάρια και τα γαϊδουράκια, που χωρίς αυτά δεν μπορούσαν να καλλιτεργήσουν τα χωράφια τους και να κάνουν όλες τις άλλες αγροτικές δουλειές τους. Το ύψωμα που έπαιρναν από τον παπά οι μεν γεωργοί το φύλαγαν στο εικονοστάσι ως την άλλη χρονιά που το έτρωγαν και έβγαζαν το νέο, οι δε τσιοπάνηδες το έκλειναν μέσα σε ένα τροκάνι που το κρεμούσαν στο λαιμό ενός προβάτου για να είναι πάντα κοντά στο κοπάδι και να αποτρέπει έτσι κάθε κακό. Το άλλαζαν κι αυτοί την επόμενη χρονιά με νέο. Αν τύχαινε και χάλγαγε η κουλούρα του τροκανιού και κανότανε το τροκάνι, μαζί με το ύψωμα, ήταν μεγάλη αμαρτία και κακός οιωνός για το κοπάδι.

Η παραμονή των Χριστουγέννων είναι η τελευταία ημέρα του σαραντάημερου. Εκείνη την ημέρα γινόσανε οι προετοιμασίες για την «πρώτη μεγάλη γιορτή του χρόνου» - πρώτη, γιατί το εκκλησιαστικό έτος έχει ως Πρωτοχρονιά την 1η Σεπτεμβρη. Τα παιδιά πρωί-πρωί βγαίνανε «να τραγουδήσουν τα Χριστούγεννα», οι νοικοκυρές ζύμωναν το Χριστόψωμο, έσφαζαν τη γεροντόκοτα για τη σούπα, έκαναν την προετοιμασία για τις «λατζήτες» και ήφερναν στο σπίτι ένα κλωνί σφαραγγουνιάς να το βάλουν στο βαρέλι του νερού για να μην πάνε και το κατουρήσουν τα γκατζιόνια, που θα 'ρχόντουσαν εκείνο το βράδυ. Κι ακόμη, ήφερναν μπόλικα ξύλα και κούτσουρα στη γωνιά του τζακιού, να καίει η φωτιά όλη τη νύχτα, «γιατί απόψε - καθώς έλεγαν - κοιλοπονάει η Παναγιά». Νωρίς, το βράδυ της παραμονής, λουζόντουσαν όλοι για να πάνε τη νύχτα καθαροί, μικροί μεγάλοι, στη μικρή αλλά παλαιά εκκλησία του Χριστού, που γινότανε «μονοκλήσια», να υποδεχτούν και να δοξάσουν «τον ανατειλαντα εκ Παρθένου νοπτόν ήλιον της δικαιοσύνης», «τον καθήμενον επί τα Χερουβείμ και ανακείμενον εν φάτνη, τον νηπίου μορφήν δι' ημάς ανειληφότα».

Καλά Χριστούγεννα σε όλους σας, συμπατριώτες.

ΠΩΛΗΣΗ ΟΙΚΙΑΣ

Πωλείται οικία 80 τ.μ. με κήπο στην Κανδύλα, στην τιμή των 17.000 Ευρώ. Τιμή διαπραγματεύσιμη.

Επίσης υπάρχει υπόγειο μεγάλο τιμεντοστρωμένο.

Υπάρχει η δυνατότητα στον υπόλοιπο χώρο του σπιτιού για ανέγερση δύο δωματίων.

Πληροφορίες: στην Κανδύλα τηλέφωνο 27960/31041, ή στον ιδιοκτήτη στην Αυστραλία 0061395483229 κο Κώστα Παπαμανωλόπουλο.

ΠΩΛΗΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

Πωλείται οικοπέδο στον Αρκαδικό Ορχομενό 896,40 τ.μ., άρτιο και οικοδομήσιμο, με καταπληκτική θέα γύροθεν.

Τηλέφωνο: 6974-581063.

ΠΩΛΗΣΗ ΣΠΙΤΙΟΥ

Πωλείται το ωραιότερο λιθόκτιστο σπίτι στο κέντρο της Κανδύλας, απέναντι από την εκκλησία των Παμμεγίστων Ταξιαρχών, χτισμένο το 1898, συνολικής επιφανείας ισογείου και 1ου ορόφου 240 τ.μ. και με υπόγειο 80 τ.μ.

Είναι πλήρως ανακαινισμένο και διαθέτει 4 μπάνια και κεντρική θέρμανση. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μία ενιαία κατοικία ή ως δύο ανεξάρτητες μεζονέτες, ή ως ξενώνας.

Πληροφορίες στα τηλέφωνα: 210-6399801, 210-6008949, κινητό 6974-581063

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΘΕΟΓΟΝΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΩΝ ΑΡΚΑΔΩΝ

Από το βιβλίο του φιλόλογου ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ «Αρκαδία του Μύθου και της Ιστορίας και Αρκαδικός Ορχομενός» και από το κεφάλαιο «ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΘΕΟΓΟΝΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΩΝ ΑΡΚΑΔΩΝ» παραθέτουμε απόσπασμα που αναφέρεται στη Δήμητρα και την Κόρη της Περσεφόνη - Δέσποινα.

Δήμητρα και Δέσποινα. Κόρη του Κρόνου και της Ρέας η Δήμητρα και αδελφή του Διός είναι μια από τις μεγαλύτερες θεές του Ελληνικού Πανθέου με χαρακτηριστική της ιδιότητα την προστασία της βλάστησης με την ενεργοποίηση των δημιουργικών δυνάμεων της γης και τη μυστική θεία ισορροπία ανάμεσα στο μαρασμό και την αναγέννηση της φύσεως για την εξασφάλιση της ευτυχίας. Το **όνομά της**, δηλωτικό της κυρίαρχης ιδιότητάς της ως προστατίδας των σιτηρών-δημητριακών προέρχεται από τη **ΓΗ** (αιολ. **ΔΗ**) και **Μήτηρ**, ενώ οι ποιητές την αποκαλούσαν **Δηΐ**.

Σύμφωνα με το μύθο, για τον οποίο μας δίνουν πληροφορίες ο Ομηρικός Ύμνος στη Δήμητρα, ο Όμηρος και ο Ησίοδος, η **ζωή της Δήμητρας είναι αλληλένδετη με της Κόρης της Περσεφόνης-Δέσποινας** (δηλ. Κυρίας), σε σημείο που οι δύο θεές να αναφέρονται ως ζεύγος χωρίς διάκριση, όπως και Θεαί ή οι Μεγάλοι Θεαί, οι Πότνια (Σεβαστές) ή ακόμη και Δημήτερες». Στην Άλιτι της Ολυμπίας, σύμφωνα με τον Πausανία, υπήρχε βωμός των Δεσποινών, στον οποίο γίνονταν σπονδές στη Δήμητρα και στη Δέσποινα.

Αλλά και οι περιπλανήσεις της Δήμητρας, που συνδέονται με τη διάδοση της καλλιέργειας των δημητριακών, έχουν σχέση με την αναζήτηση της Κόρης της, την οποία, ενώ έπαιζε στην εξοχή, άρπαξε ο Πλούτων, τη στιγμή που άπλωνε το χέρι της να κόψει ένα νάρκισσο ή κρίνο, και τη μετέφερε ως σύζυγό του στα βασίλειά του του Κάτω Κόσμου. Όταν, ψάχνοντας με τον πυρσό στο χέρι για την Κόρη, πληροφορήθηκε η Δήμητρα από τον παντεπόπητ Ηλιο για την αιτία της εξαφάνισής της, ανέστειλε τη γονιμοποίηση των σπόρων της γης, καταδικάζοντας τους ανθρώπους σε αστία. Μόνο στο ανάκτορο του Κελεού, βασιλιά της Ελευσίνας, όπου φιλοξενήθηκε μεταμορφωμένη σε γριά, υποχρεώθηκε η θλιμμένη θεά να χαμογελάσει από τα αστέια της νεαρής υπηρέτριας **Ιάμθης** (προσωποποίησης της ευτράπελης Ιαμβικής ποίησης). Όταν τελικά εμφανίστηκε με όλη τη θεική της μεγαλοπρέπεια, καθώς την αποκάλυψαν να προσπαθεί να κάνει αθάνατο με ιερή πυρά τον βασιλόπαιδα Δημοφώντα, τον οποίο είχε αναλάβει ως Κουροτρόφος, τότε **δίδαξε στον Κελεό τα Ελευσίνια Μυστήρια** και τον πρωτότοκο γιο του **Τριπτόλεμο εφοδίασε με άμαξα**, που έσερναν φτερωτοί δράκοι, για να **σπεύρει σιτάρι σ' όλη τη γη**, ενώ η ίδια κλείστηκε στο ναό, που κατ' απαίτησή της έκτισε ο βασιλιάς στον **Καλλίχορο** λόφο της Ελευσίνας.

Στο διάστημα αυτό της παραμονής της Δήμητρας στη γη, κανένας σπόρος δε φύτρωνε και καμιά ζωή δεν αναπτυσσόταν. Ανήσυχος ο Ζευς έστειλε σ' αυτή την Ίριδα, αλλά η Δήμητρα αρνιόταν να μεταπεισθεί, αν δεν επέστρεφε κοντά της η Κόρη της. Ο Ζευς τότε με εντολοδόχο τον Ερμή υποχρεώνει τον Πλούτωνα να απελευθερώσει την Κόρη. Επειδή όμως είχε δώσει σ' αυτή ο Πλούτων καρπό ροδιάς, που είχε την ιδιότητα να δεσμεύει στον κάτω κόσμο, βρέθηκε η χρυσή τομή 9 μήνες το χρόνο η Κόρη να βρίσκεται κοντά στη μητέρα της και τρεις (τους χειμωνιάτικους) κοντά στον Πλούτωνα. Μετά απ' αυτό η αγαλλίαση επανήλθε στη Δήμητρα, η οποία επέτρεψε να γονιμοποιηθούν και πάλι οι σπόροι της γης, ενώ οι πιστοί, ευγνώμονες στις δύο θεές, **αναπαριστάνουν τελετουργικά με τις μυστηριακές τελετές την αρπαγή της Κόρης και την επάνοδο της στο φως**, μετά τη συμπλήρωση του αναγκαίου χρόνου στο σκότος, και οπλίζονται με αισιοδοξία για το μέλλον και για μια πέρα από τα όρια του θανάτου ευτυχία.

Σύμφωνα με μια άλλη πολύ παλιά κρητική παράδοση η Δήμητρα απέκτησε κι ένα γιο, τον Πλούτο, από τον τοπικό ιαματικό ήρωα Ιασίωνα, που ήταν ανάλογος με τον Ασκληπιό. Ο Ιασίων τελικά ως ανεπιθύμητος στη Δήμητρα έγινε «διόβλητος» ήρωας, δηλαδή χώθηκε στη γη κεραυνοβολημένος από το Δία. Στη Θεσσαλία πάλι ο ιαματικός ήρωας Ίασος φύτευσε στο Δώτιον πεδίο ένα άλσος αφιερωμένο στη Δήμητρα, η οποία καταράσθηκε τον αδελφό του Ερυσίχθηνα να πεθάνει από «αίθωνα λιμόν» (ακατανίκητη πείνα), γιατί άρχισε να το καταστρέφει.

Από την επισκόπηση των παραπάνω μύθων, που εκφράζουν την παλινδρόμηση της ύπαρξης ανάμεσα στον πάνω και στον κάτω κόσμο, διαπιστώνει κανείς τον γονιμικό και ευετηριακό χαρακτήρα του θεϊκού διδύμου Δήμητρας και Δέσποινας. Με το θεϊκό ανθρωπομορφισμό Μάνας και Κόρης, που στο βάθος σημαίνει Μητέρας Γης και βλάστησης, που νεκρώνεται το χειμώνα (κάθοδος Περσεφόνης στον Άδη) και ανασταίνεται την άνοιξη (άνοδος Περσεφόνης στο ζείδωρο φως) συμβολίζονται οι εναλλαγές της φύσεως και η ανακύκλιση των εποχών και της βλάστησης, που για τον πανάρχαιο Έλληνα δεν αποτελούσαν απλές εικόνες, αλλά πράξεις ενός δράματος θεϊκού και συνάμα ανθρώπινου. **Πρόκειται για την αποθέωση της γονιμοποιού δύναμης της Μητέρας Γης, η οποία κατά τον Διοχύλο**

(Χοηφ. 128) **τα πάντα τίκτει και, αφού τα εκθρέψει, κλείνει πάλι στα σπλάχνα της τους σπόρους τους, για να τα ξαναγεννήσει: «Και γαίαν αυτήν, ή τα πάντα τίκτεται, θρέψασα τ' αύθις τώνδε**

Η Δήμητρα (δεξιά) ο Τριπτόλεμος και η Περσεφόνη, Ελευσίνιο Ανάγλυφο 430 π.Χ. (Μουσείο Αθηνών)

κύμα λαμβάνει».

Ο γονιμικός χαρακτήρας της λατρείας της Δήμητρας φαίνεται και από την ταύτισή της με τα φυτά που προστατεύει, γεγονός που εκφράζεται με τα προσωνύμιά της, όπως Σιτώ, Χλόη (κατά την άνοιξη) Αλώς (κατά το αλώνισμα), Φοινικόπεζα (από το πυρόξανθο χρώμα του ώριμου σιταριού). Επειδή η καλλιέργεια της γης αποτέλεσε το βασικότερο στάδιο του εκπολιτισμού του ανθρώπου, λόγω της ίδρυσης τότε μόνιμων οικισμών κοντά στα καλλιεργούμενα εδάφη και εγκατάλειψης της νομαδικής ζωής, η Δήμητρα λατρευόταν και ως θεσμοφόρος, προστάτιδα δηλαδή των θεσμών της οργανωμένης πολιτικής ζωής (Ορθόπολις, στη Σικυώνα), του νόμιμου γάμου και της μητρότητας (Καλλιγένεια) και της ανατροφής των παιδιών (Κουροτρόφος). Τα Θεσμοφόρια, στα οποία συμμετείχαν κυρίως ύπανδρες γυναίκες, γιορτάζονταν κατά το μήνα της σποράς Οκτώβριο - Πυανεψίωνα, ενώ τα Μικρά Ελευσίνια τελούνταν κατά τον Φεβρουάριο - Ανθεστηριώνα (εποχή βλάστησης - ανόδου Περσεφόνης στη γη) και τα Μεγάλα Ανθεστήρια κατά τα τέλη Σεβρίου - Βοηδρομιώνα (οπότε φθίνει η βλάστηση και κατέρχεται η Περσεφόνη στον Κάτω Κόσμο).

Ιερό σύμβολο της Δήμητρας ήταν ο χρυσός στάχυς.

Στην **Αρκαδία** οι παραδόσεις για τη θεά, που μας διασώζει ο Πausανίας φαίνεται να μας παραπέμπουν σε κάποια αρχέγονη και ιδιότυπη **χθόνια αρκαδική θεότητα**, που μεταγενέστερα εντάχθηκε στον πνευματικό-ολύμπιο μύθο ως μια παραλλαγή του με γονιμικά χαρακτηριστικά.

Έτσι, στη **Θέλπουσα της Αρκαδίας** (Πaus. Η, 25 και 42) η Δήμητρα στα ξοανά της με τα μαρμάρια άκρα **λατρευόταν** είτε ως **Δήμητρα Ερινύς**, οργισμένη δηλαδή για τον ύπουλο βιασμό της από τον Ποσειδώνα, παραπέμποντας έτσι στις Ερινύες, τις χθόνιες θεότητες που ευνοούσαν τη βλάστηση ή την απέτρεπαν από εκδίκηση, είτε ως **Δήμητρα Λουσία**, γαληνεμένη δηλαδή μετά το λούσιμό της από τις νύμφες στον παραρρέοντα στη Θέλπουσα Λάδωνα ποταμό. Κατά την τοπική δηλαδή παράδοση η Δήμητρα, ενώ περιπλανιόταν, όπως στον πανελλήνιο μύθο, για την ανεύρεση της Κόρης, κίνησε τον έρωτα τον Ποσειδώνα. Για να τον αποφύγει η θεά μεταμορφώθηκε σε

φοράδα και αναμείχθηκε με τα κοπάδια του βασιλιά Όγκιου που έβοσκαν στο Όγκειον της Θέλπουσας. Ο Ποσειδώνας όμως κατέφυγε σ' ένα τέχνασμα, μεταμορφώθηκε σε αρσενικό άλογο, κι έτσι συνευρέθηκε μαζί της. Από την **ένωση αυτή γεννήθηκε** ο περίφημος **Ίππος Αρείων και μια Κόρη, η Δέσποινα**, θεότητα μυστηριακή, της οποίας ο Πausανίας απέφευγε να πει το όνομα στους μη μνημένους. Είναι προφανής ο συσχετισμός της παράδοσης αυτής με την αρκαδική φύση, στην οποία η βίαιη κάθοδος των ορμητικών υδάτων από τις απότομες βουνοπλαγιές στις αρκαδικές λεκάνες ενέπνευσε στους μεγαλοφάνταστους Αρκαδες την ποιητική **εικόνα της γονιμοποίησης της Μητέρας Γης (της Δήμητρας) από το ορμητικό γονιμοποιό υγρό στοιχείο (τον Ποσειδώνα).**

Όπως αναφέρει ο Πausανίας (Η, 42) σ' ένα σκοτεινό σπήλαιο μιας δυσπρόσιτης χαράδρας του Ελαίου όρους (απέναντι από το Κωτίλιο όρος) που τη διέσχισε ο ποταμός Νέδα, στον οποίο μετά τη γέννηση του Διός πήρε το καρταρτικό της λουτρό η Ρέα, κάπου κοντά στο Ιερό της Ιχθυόμορφης Ευρυνόμης, λατρευόταν η **Μέλαινα** (μαυροφορεμένη) **Δήμητρα**. Οι Φιγαλείς φαντάζονταν ότι στο ερεβώδες αυτό σπήλαιο είχε απομονωθεί η μαυροντυμένη από τη θλίψη της Δήμητρα, αφήνοντας τους ανθρώπους να υποφέρουν από αστία, παρά την έκκληση του Δία, που, ειδοποιημένος από τον Πάνα, ο οποίος κυνηγώντας τη συνάντησε εκεί, με απεσταλμένους του τις Μοίρες της συνιστούσε να καταλαγιάσει τον πόνο της και να ξαναπάρει τη θέση της στο Όλυμπο. Κατά τις αφηγήσεις των Φιγαλέων στον Περιηγητή, στο βάθος της σπηλιάς υπήρχε **ξόανα της θεάς**, που την παρίστανε **ιππόμορφη** μ' ένα δελφίνο στο χέρι. Αυτό αποτεφρώθηκε και, μετά από σχετικό χρησμό της Πυθίας, αντικαταστάθηκε από χάλκινο, έργο του περίφημου Αιγινήτη γλύπτη Ονάτα, που κι αυτό καταστράφηκε από κατολισθήσεις της σπηλιάς. Είναι ολοφάνερο ότι και η **Μέλαινα Δήμητρα ήταν ταυτόσημη με την Ερινύν Δήμητρα, μια πανάρχαιη δηλαδή χθόνια αρκαδική θεότητα, που θα την υποκαταστήσει προοδευτικά η Ολύμπια Πανέλληνη Δήμητρα.**

Και στον **Φενεό** πάλι, κατά τη **μυστηριακή «Μείζονα Τελετή»**, τα ιερά κείμενα που ανέσυρε κάθε δύο χρόνια ο Ιεροφάντης από τη σχισμή δύο βράχων

(πέτρωμα) και τα διάβαζε στους μνημένους, φορώντας το ανασυρμένο επίσης από κει προσωπίο της **Δήμητρας Κιδαρίας**, καθώς και οι ραβδισμοί του στο έδαφος, ενώ χόρευε, όλα αυτά, δεν απευθύνονταν, ασφαλώς, στην Ουράνια-Ολύμπια Δήμητρα, αλλά στην αρχέγονη **χθόνια αρκαδική θεότητα, που αργότερα υποκατέστησε η Δήμητρα**. Και προφανής στόχος αυτής της μυστηριακής τελετουργίας ήταν η αφύπνιση από τη χειμέρια νάρκη των γονιμοποιών και βλαστικών δυνάμεων της θεότητας-γης.

Στην «Πρεσβυτάτη των Πόλεων», τη **Λυκόσουρα**, η Δήμητρα **λατρευόταν μαζί με την Κόρη**, της οποίας το όνομα γνώριζαν μόνο οι μνημένοι, ενώ για τους αμύητους ήταν η Βασίλισσα, η Πότνια και κυρίως η **Δέσποινα** (κυρία). Στο χώρο της Λυκόσουρας, εκτός από το ναό της Δέσποινας, τους τρεις βωμούς της Μεγάλης Μητέρας της Δήμητρας και της ίδιας της Δέσποινας, εκτός από τη μεγάλη στοά, το βωμό του Ίππιου Ποσειδώνα, του Άρη και των άλλων θεών, το ιερό του Πανός και το άγαλμα της Ηγεμόνης Αρτέμιδος, παραδίδονται ακόμη και Μεγαρο-Τελεστήριο της Δέσποινας, όπως και υπόγειοι χώροι για την τέλεση των μυστηρίων (Πaus. Η, 42), που υποδηλώνουν το χθόνιο και μυστηριακό της χαρακτήρα.

Στο εσωτερικό του ναού της Δέσποινας δέσποζε το Κολοσσικό λατρευτικό σύμπλεγμα του μεσσηνίου γλύπτη Δημοφώντα (2ος π.Χ. αι.). Αυτό παρίστανε τη Δήμητρα και τη Δέσποινα ένθρονες με δάδα στο χέρι την πρώτη και σκήπτρο και κύστη-κιβώτιο τη δεύτερη (σύμβολα χθόνια και μυστηριακά). Οι δύο θεές πλαισιώνονταν από τις όρθιες μορφές της Αρτέμιδος και του Τιτάνα Ανύτου (Πaus. , 37). Η παρουσία του Τιτάνα Άνυτου δικαιολογείται, γιατί, κατά την αρκαδική παράδοση, είχε αναλάβει την ανατροφή της Δέσποινας. Δυσεξήγητη είναι η παρουσία της Αρτέμιδος, που ίσως υποδηλώνει ότι η Δέσποινα, κόρη της Μητέρας Γης, είναι μια άλλη Πότνια, διαφορετική από την Ολύμπια Άρτεμη. Οι εικονιζόμενοι, πάντως, στο ένδυμα της Δέσποινας (μέρος του οποίου, όπως και πολλά μέλη του συμπλέγματος, βρίσκει κανείς στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο) λάτρες με ζωομορφες μασκες παραπέμπουν επίσης σε μια χθόνια αρχέγονη θεότητα, κόρη της γης και προσωποποίηση της βλάστησης.

ΤΟ ΧΙΟΥΜΟΡ ΔΙΝΕΙ ΚΕΦΙ ΚΑΙ ΖΟΝΤΑΝΙΑ

Στο προηγούμενο φύλλο των Κανδυλιώτικων και συγκεκριμένα στο άρθρο για την εκδρομή που κάναμε στην Νεάπολη και Μονεμβασιά Λακωνίας, εκ παραδρομής, δεν αναφέραμε ότι κατά τη διάρκεια της διαδρομής μέσα στο λεωφορείο την παράσταση έκλεψε ο αγαπητός συμπατριώτης και φίλος Πάνος Ελευθ. Δάλκος, ξενιτεμένος στην Αδελαΐδα της Αυστραλίας, με τα ανεπανάληπτα αστέια του. Το πηγαίο χιούμορ που τον διακρίνει και η παραστατικότητα της διήγησής του συνεπήρε τους εκδρομείς και δημιουργήθηκε μεγάλο κέφι και ζωντάνια μέσα στο λεωφορείο. Όλοι ευχαριστήθηκαν.

Αγαπητέ φίλε Παναγιώτη, ευχόμαστε και στην επόμενη εκδρομή να σ' έχουμε κοντά μας να μας διασκεδάσεις ακόμα καλύτερα.

Πάνος Χρ. Ευσταθίου

Πρόεδρος Συλλόγου Κανδυλιωτών «Η Πρόδος»

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΜΕ ΟΙΚΗΜΑΤΑ

Λόγω συνταξιοδότησης, πωλείται σε απόσταση 5 χιλιομ. από την Αμαλιάδα και 1 χιλιομ. από τη θάλασσα, αγρόκτημα 6 στρεμμάτων, εντός του οποίου έχουν αναγεφθεί 6 γκαρσονιέρες, 33 τ.μ. εκάστη, με βοηθητικούς χώρους, γραφείο και ποίνα, κατάλληλες για τουριστική εκμετάλλευση ή αγροτουρισμό.

Πληροφορίες στα τηλέφωνα: 26220-61839 και 6976839143.

krinis[™]

ΚΟΥΖΙΝΑ • ΝΤΟΥΛΑΠΑ • ΠΟΡΤΑ

Η Εταιρεία krinis συνεχίζει την ανοδική της πορεία στο χώρο του ξύλου, στεhrίζοντας ολοκληρωμένες λύσεις στην κουζίνα, ντουλάπα, εσωτερική πόρτα και πόρτα ασφαλείας.

Στην έκθεσή μας θα βρείτε μια ευρεία γκάμα από σχέδια, χρώματα και υλικά .

Κουζίνες με πόρτες ημιμασίφ. PVC, βακελίτη (ίσιο, ανάγλυφο, γυαλιστερό), μελαμίνη

Ντουλάπες συρόμενες (ξύλο, καθρέπτη, τζάμι), και ανοιγόμενες

Πόρτες εσωτερικές με φυσικό καπλάμα, laminate, MDF

Πόρτες ασφαλείας με επενδύσεις χειροποίητες, παντογράφου, laminate καθώς και αλουμινίου με σχέδια παραδοσιακά, ίποχ, πρεσσαριστά.

ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ 93, ΑΘΗΝΑ.
ΤΗΛ.: 210 34.23.145, ΤΗΛ/ΦΑΧ: 210 34.11.709
e-mail: info@krinisdoors.gr • www.krinisdoors.gr

ΔΙΑΛΕΧΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

«Το Χριστόφωμον», του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη (1851-1911), επιλέξαμε γι' αυτό το φύλλο. Διαβάστε το.

**ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΦΩΜΟ
(ΔΙΗΓΗΜΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ)**

Μεταξύ των πολλών δημωδών τύπων, τους οποίους θα έχωσι να εκμεταλλευθώσιν οι μέλλοντες διηγηματογράφοι μας, διαπρεπή κατέχει θέσιν η κακή πενθερά, ως και η κακή μητριά. Περί μητριάς άλλοτε θα αποπειραθώ να διαλάβω τινά προς εποικοδόμησιν των αναγνωστών μου. Περί μιας κακής πενθεράς σήμερα ο λόγος.

Εις τι έπταιεν η άτυχής νέα Διαλεχτή, ούτως ωνομάζετο, θυγάτηρ του Κασσανδρέως μπαρμπα-Μανώλη, μεταναστεύσαντος κατά την Ελληνικήν Επανάστασιν εις μίαν των νήσων του Αιγαίου, εις τι έπταιεν αν ήτο στεία και άτεκνος; Είχε νυμφευθή προ επταετίας, έκτοτε δις μετέβη εις τα λουτρά της Αιδηψού, πεντάκις της έδωκαν να πίνη διάφορα τελεσιουργά βότανα, εις μάτην, η γη έμενεν άγονος. Δύο ή τρεις γύφτισσαι της έδωκαν να φορέση περιάπτα θαυματουργά περί τας μασχάλας, ειπούσαι αύτη ότι τούτο ήτο το μόνον μέσον, όπως γεννήση, και μάλιστα υιόν. Τέλος καλόγηρός τις Σιναΐτης τη εδώρησεν ηγιασμένον κομβολόγιον, ειπών αύτη να το βαπτίζη και να πίνη το ύδωρ. Τα πάντα μάταια.

Επί τέλους με την απελπισίαν ήλθε και η ανάπαυσις της συνειδήσεως, και δεν ενόμιζεν εαυτήν ένοχον. Το αυτό όμως δεν εφρόνει και η γραία Καντάκαινα, η πενθερά της, ήτις επέρριπτεν εις την νύμφην αυτής το σφάλμα της μη αποκτήσεως εγγόνου διά το γήρας της.

Είναι αληθές ότι ο σύζυγος της Διαλεχτής ήτο το μόνον τέκνον της γραίας ταύτης, και ούτος δε συνεμεριζετο την πρόληψιν της μητρός του εναντίον της συμβίας αυτού. Αν δεν τω εγέννα η σύζυγός του, η γενεά έχανετο.

Περίεργον δε ότι πας Έλληνα της εποχής μας ιερώτατον θεωρεί χρέος και υπερτάτην ανάγκην την διαιώνισιν του γένους του.

Εκάστοτε, οσάκις ο υιός της επέστρεφεν εκ του ταξιδιού του, διότι είχε βρατσέραν, και ήτο τολμηρότατος εις την ακτοπλοΐαν, η γραία Καντάκαινα ήρχετο εις προϋπάντησιν αυτού, τον ωδήγει εις τον οικίσκον της, τον εδιάβαζε, τον εκατήχει, τον έβαζε μαναφούκια, και ούτω προέπεμπε παρά τη γυναικί αυτού. Και δεν έλεγε μόνα τα ελαττώματά της, αλλά τα αυγάτιζε· δεν ήτο μόνον «μαρμάρια», τουτέστι στεία, η νύμφη της, τούτο δεν ήρκει, αλλ' ήτο άπαστρα, απασσάλωτη, ξετσιπωτη, κτλ. Όλα τα είχε, «η ποΐσα, η δείξα, η άκληρη».

Ο καπετάν Καντάκης, σφλομμωμένος, θαλασσοπνιγμένος, τα ήκουεν όλα αυτά, η φαντασία του εφούσκωνεν, εξερχόμενος είτα συνήντα τους συναδέλφους του ναυτικούς, ήρχιζαν τα καλώς ώρισε, καλώς σας ήψα, έπινεν επτά ή οκτώ ρώμια, και με τριπλήν σκοτοδίνη, την εκ της θαλάσσης, την εκ της γυναικείας διαβολής και την εκ των ποτών, εισήρχετο οίκαδε και βάρβαρον σκηναί συνέβαινον τότε μεταξύ αυτού και της συζύγου του.

Ούτως είχαν τα πράγματα μέχρι της παραμονής των Χριστουγέννων του έτους 186... Ο καπετάν Καντάκης προ πέντε ημερών είχε πλεύσει με την βρατσέραν του εις την απέναντι νήσον με φορτίον αμνών και ερίφων, και ήλπιζεν ότι θα εώρταζε τα Χριστούγεννα εις την οικίαν του. Αλλά τον λογαριασμόν τον έκαμνεν άνευ του ξενοδόχου, δηλ. άνευ του Βορρά, όστις εφύσησεν αιφνιδίως άγιριος, και έκλεισεν όλα τα πλοία εις τους όρμους όπου ευρέθησαν. Είπομεν όμως ότι ο καπετάν

Καντάκης ήτο τολμηρός περί την ακτοπλοΐαν.

Περί την εσπέραν της παραμονής των Χριστουγέννων, ο άνεμος εμετριάσθη ολίγον, αλλ' ουχ ήττον εξηκολούθει να πνέη. Το μεσονύκτιον πάλιν εδυνάμωσε.

Τινές ναυτικοί εν τη αγορά στοιχημάτιζον ότι, αφού κατέπεσεν ο Βορράς, ο καπετάν Καντάκης θα έφθανε περί το μεσονύκτιον. Η σύζυγός του όμως δεν ήτο εκει να τους ακούση και δεν τον περιέμενεν.

Αύτη εδέχθη μόνον περί την εσπέραν την επίσκεψιν της πενθεράς της, ασυνήθως φιλόφρονος και μειδιώσης, ήτις τη ευχήθη το απαραίτητον «καλό δέξιμο» και διά χιλιοστήν φοράν το στερεότυπον «μ' έναν καλό γυιό».

Και ου μόνον τούτο, αλλά τη προσέφερε και εν χριστόφωμο.

- Το ζύμωσα μοναχή μου, είπεν η θεια-Καντάκαινα, με γεια να το φας.

- Θα το φυλάξω ως τα Φώτα, διά ν' αγιασθή, παρετήρησεν η νύμφη.

- Όχι, όχι, είπε μετ' αλλοκότου σπουδής η γραία, το δικό της φυλάει η καθεμιά νοικοκυρά διά τα Φώτα, το πεσκέσι τρώγεται.

- Καλά, απήντησεν ήρεμα η Διαλεχτή, του λόγου σου ξέρεις καλύτερα.

Η Διαλεχτή ήτο αγαθωτάτης ψυχής νέα, ουδέποτε ηδύνατο να φαντασθή ή να υποπτεύση κακών τι.

- Πώς το 'παθε η πεθερά μου και μου έφερε χριστόφωμο, είπε μόνον καθ' εαυτήν, και αφού απήλθεν η γραία, εκλείσθη εις την οικίαν της και εκοιμήθη μετά τινος δεκαετούς παιδίσκης γειτονοπούλας, ήτις τη έκαμνε συντροφίαν οσάκις έλειπεν ο σύζυγός της.

Η Διαλεχτή εκοιμήθη πολύ ενωρίς, διότι σκοπόν είχε να υπάγη εις την εκκλησίαν περί το μεσονύκτιον. Ο ναός δε του αγ. Νικολάου μόλις απείχε πενήκοντα βήματα από της οικίας της.

Περί το μεσονύκτιον εσήμαναν παρατεταμένως οι κώδωνες. Η Διαλεχτή ηγέρθη, ενεδύθη και απήλθεν εις την εκκλησίαν. Η παρακοιμημένη αυτή κόρη ήτο συμπεφωνημένον, ότι μόνον μέχρις ου σημάνη ο όρθρος θα έμενε μετ' αυτής, όθεν αφυπνίσασα αυτήν την ωδήγησε πλησίον των αδελφών της. Αι δύο οικίαι εχωρίζοντο διά τοίχου κοινού.

Η Διαλεχτή ανήλθεν εις τον γυναικωνίτην του ναού, αλλά μόλις παρήλθεν ημίσεια ώρα και γυνη τις πτωχή και χωλή δυστυχής, ήτις υπηρέτει ως νεωκόρος της εκκλησίας, ελθούσα τη λέγει εις το ους:

- Δώσε μου το κλειδί, ήλθε ο άντρας σου.

- Ο άντρας μου! ανεφώνησεν η Διαλεχτή έκπληκτος.

Και αντί να δώση το κλειδί έσπευσε να καταβή η ίδια.

Ελθούσα εις την κλίμακα της

οικίας βλέπει τον σύζυγόν της κατάβρεκτον, αποστάζοντα ύδωρ και αφρόν.

- Είμαι μισοπνιγμένος, είπε μορμουρίζων ούτος, αλλά δεν είναι τίποτε. Αντί να το ρίξωμε έξω, το καθίσαμε στα ρηγά.

- Πέσατε έξω; ανέκραξεν η Διαλεχτή.

- Όχι, δεν είναι, σου λέγω, τίποτε. Η βρατσέρα είναι σίγουρη, με δύο άγκυρες αραγμένη, και καθισμένη.

- Θέλεις ν' ανάψω φωτιά;

- Άναψε, και δώσε μου ν' αλλάξω.

Η Διαλεχτή εξήγαγεν εκ του κιβωτίου ενδύματα διά τον σύζυγόν της και ήναψε πυρ.

- Θέλεις κανένα ζεστό;

- Δεν μ' ωφελεί εμένα το ζεστό, είπεν ο καπετάν Καντάκης. Κρασί να βγάλης.

Η Διαλεχτή εξήγαγεν εκ του βαρελίου οίνου.

- Πώς δεν εφρόντισες να μαγειρεύσης τίποτε; είπε γογγύζων ο ναυτικός.

- Δεν σ' επερίμενα απόψε, απήντησε μετά ταπεινότητος η Διαλεχτή. Κρέας επήρα. Θέλεις να σου ψήσω πριζόλα;

- Βάλε στα κάρβουνα, και πήγαινε συ στην εκκλησιά σου, είπεν ο καπετάν Καντάκης. Θα έλθω κ' εγώ σε λίγο.

Η Διαλεχτή έθεσε το κρέας επί της ανθρακιάς, ήτις εσηματίσθη ήδη, και ητοιμάζετο να υπακούση εις την διαταγήν του συζύγου της, ήτις ήτο και ιδική της επιθυμία, διότι ήθελε να κοινωνήση. Σημειωτέον ότι την φοράσιν «πήγαινε συ στην εκκλησιά σου» έβαψεν ο Καντάκης διά στρουφνήs χροιάς.

- Η μάνα μου δεν θα το 'μαθε βέβαια ότι ήλθα, παρετήρησεν αύθις ο Καντάκης.

- Εκείνη είναι στην ενορία της, απήντησεν η Διαλεχτή. Θέλεις να της παραγγείλω;

- Παράγγειλέ της να έλθη το πρωί.

Η Διαλεχτή εξήλθεν. Ο Καντάκης την ανεκάλεσεν αίφνης.

- Μα τώρα είναι τρόπος να πας εσύ στην εκκλησιά, και να με αφήσης μόνον;

- Να μεταλάβω κ' έρχομαι, απήντησεν η γυνη.

Ο Καντάκης δεν ετόλμησε ν' αντείπη τι, διότι η απάντησις θα ήτο βλασφημία. Ουχ ήττον όμως την βλασφημίαν ενδιάθετως την επρόφερεν.

Η Διαλεχτή εφρόντισε να στείλη αγγελιοφόρον προς την πενθεράν της ένα δωδεκαετή παιδα της αυτής εκείνης γειτονικής οικογενείας, ης η θυγάτηρ εκοιμήθη απ' εσπέρας πλησίον της, και επέστρεφεν εις τον ναόν.

Ο Καντάκης, όστις επείνα τρομερά, ήρχισε να καταβροχθίζη την πριζόλαν. Καθήμενος οκλαδόν παρά την εστίαν, εβαρύνετο να σηκωθή και ανοίξη το ερμάρι διά να λάβη άρτον, αλλ' αριστερόθεν αυτού υπεράνω της εστίας επί μικρού σανιδώματος ευρίσκετο το χριστόφωμον εκείνο, το δώρον της μητρός του προς την νύμφην αυτής. Το έφθασε και το έφαγεν ολόκληρον σχεδόν μετά του οπτού κρέατος.

Περί την αυγήν, η Διαλεχτή επέστρεφεν εν του ναού, αλλ' ευρε την πενθεράν της περιβάλλουσαν διά της ωλένης το μέτωπον του υιού αυτής και γοερώς θρηνούσαν.

Ελθούσα αύτη προ ολίγων στιγμών τον ευρε κοκκαλωμένον και άπνουν. Επάρασα τους οφθαλμούς, παρετήρησε την απουσίαν του χριστοφώμου από του σανιδώματος της εστίας, και αμέσως ενόησε τα πάντα.

Ο Καντάκης έφαγε το φαρμακωμένο χριστόφωμον, το οποίον η γραία στρίγγλα είχε παρασκευάσει διά την νύμφην της.

Ιατροί επιστήμονες δεν υπήρχον εν τη μικρά νήσω ουδεμία νεκροφία ενεργήθη. Ενομίσθη ότι ο θάνατος προήλθεν εκ παγώματος συνεπεία του ναυαγίου. Μόνη η γραία Καντάκαινα ήξευρε το αίτιον του θανάτου.

Σημειωτέον ότι η γραία συναισθανθείσα και αυτή το έγκλημα της, δεν εμέμφθη την νύμφην της, αλλά τουναντίον την υπερήσπισε κατά της κακολογίας άλλων. Εάν έζησε και άλλα κατόπιν Χριστούγεννα, η άστοργος πενθερά και ακουσία παιδοκτόνος, δεν θα ήτο βεβαίως πολύ ευτυχής εις το γήρας της. (1887)

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
Πωλείται στο Μούλκι Κορινθίας στη θέση Τσακρίζα, δίπλα στο Κιάτο, κτήμα 20 στρεμμάτων, ολόκληρο ή σε τέταρτα, με 200 ρίζες ελιές. Τιμή λογική.
Τηλ. 27420 21795. Κινητό: 6942591458

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ
Δύο αρδευόμενοι αγροί στην περιοχή Έλους Κανδύλας (Μπεντένι - Διακόπι) 26,850 και 2,721 στρεμμάτων με αριθ. τεμαχίων 1437 και 1438, αντικειμενικής αξίας 1400 Ευρώ το στρέμμα, σε πολύ λογική τιμή.
Πληροφορίες τηλ.: 6974-324326.

ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ
Μίχας Δημήτριος
Γαλατσίου 1, Αθήνα Τ.Κ. 111 41
Τηλ.: 211 4047454 Κιν.: 6945 299 773
email: neuro@dmichas.gr www.dmichas.gr

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΣΠΙΤΙ
Πωλείται στην Κανδύλα, μέσα στο χωριό, λιθόκτιστο διώροφο σπίτι με μεγάλο οικόπεδο
Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 210-6253179

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑ ΟΙΚΙΑΣ
Πωλείται στο κέντρο της Κανδύλας κατάστημα 300 τ.μ. και διαμέρισμα πρώτου ορόφου 100 τ.μ. διαμπερές.
Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 6943-866188, 6944-196800

**ΕΟΡΤΗ ΠΑΜΜΕΓΙΣΤΩΝ
ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΚΑΝΔΥΛΑΣ**

Με λαμπρότητα εορτάστηκε και φέτος η εορτή των Παμμεγίστων Ταξιαρχών, πολιούχων και προστατών του χωριού μας στις 8 Νοεμβρίου.

Αρκετοί προσκυνητές τίμησαν την εορτή. Η περιφορά έγινε το βράδυ της παραμονής 7 Νοεμβρίου στους κεντρικούς δρόμους του χωριού μας για ευλογία των κατοίκων.

Την εικόνα κρατούσε στην περιφορά ο Χρήστος Ανδρ. Προκόπος και ακολουθούσαν οι ιερείς του χωριού μας πατέρες Βασίλειος Ξηρογιάννης και Δημήτριος Προκόπος και πλήθος προσκυνητών.

Ευχόμεθα και του χρόνου.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Ο Μανόλης Νικ. Παπαμα-
ωλόπουλος και η σύζυγός
του Μπέτυ Αρδάμη απόκτη-
σαν το πρώτο παιδί τους -
κορίτσι, την 10-10-2017.

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ: Ο Μιχά-
λης Εμμαν. Ζερβογιάννης και
η σύζυγός του Πέτρα απόκτη-
σαν τον τρίτο γιο τους, την 7-
11-2017.

- Ο Παναγιώτης Τσιπλάκος
και η σύζυγός του Σταυρούλα
το γένος Δημητρίου Ζερβο-
γιάννη απόκτησαν το πρώτο
παιδί τους - κορίτσι, την 20-
12-2017.

**Ευχόμαστε να ζήσουν τα
νεογέννητα.**

ΓΑΜΟΙ

Ο Εμμανουήλ Παναγ. Ευ-
σταθίου και η Αναστασία Θε-
οδώρου Αναγνωστοπούλου
παντρεύτηκαν την 22-12-2017
στο Δημαρχείο Κηφισιάς.

**Ευχόμαστε να ζήσουν ευτυ-
χιμένοι.**

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Πέθανε την 8-10-2017
στην Κηφισιά και εκηδεύτη
εκεί η Κατερίνα συζ. Ιωαν.
Μπαλαμπέρη, το γένος Βασι-
λείου Παπαδημητρίου (Φύρα),
ετών 90.

ΗΠΑ: - Πέθανε την 7-11-
2017 στη Φλόριδα και εκηδεύ-

τη εκεί ο Παναγιώτης Βασ.
Παπαδημητρίου (Φύρας), ε-
τών 88.

- Πέθανε την 12-11-2017
στην Τρίπολη και εκηδεύτη
στην Κανδύλα την 14-11-2017
η Σοφία Γεωργ. Αγγελοπού-
λου, ετών 63.

ΚΑΝΑΔΑΣ: - Πέθανε την 2-
11-2017 στο Κίνγκστον Οντά-
ριο και εκηδεύτη εκεί την 8-
11-2017 ο Γεώργιος Κων.
Ντούλας, ετών 76.

- Πέθανε την 18-11-2017
στο Κίνγκστον Οντάριο και
εκηδεύτη εκεί την 23-11-2017
η Αναστασία Τασούλη, κόρη
του Κων/νου και της Παρα-
σκευής Δεληγιάννη (Λούτση),
ετών 66.

- Πέθανε την 10-12-2017
στο Τορόντο και εκηδεύτη
εκεί στον ιερό ναό Αγίου
Δημητρίου την 14-12-2017 η
Γεωργία σύζυγος Βασιλείου
Παπαμανωλοπούλου (Βασιό-
λα), ετών 83.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ: Πέθανε την
28-12-2017 στη Μελβούρνη
και εκηδεύτη εκεί την 3-1-
2018 ο Κων/νος Γεωργίου
Εικοσιδέκας (Κλιμέντζος), ε-
τών 83.

**Τους οικείους των εκλιπόν-
των συλλυπούμεθα εγκαρ-
δώς.**

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Για το θάνατο των αγαπητών συμπατριωτών **Γεωργίου Κων. Ντούλα, Αναστασίας Τασούλη και Γεωργίας Παπαμανωλοπούλου** εκφράζω τα θερμά συλλυπητήριά μου στις οικογένειές τους και στους συγγενείς τους.

Ας είναι ελαφρό το χόμα της Καναδικής γης που τους σκεπάζει. Καλόν παράδεισο αγαπητοί συμπατριώτες.

Κων/νος Βασ. Χουντάλας (Κλίκας)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Σύλλογός μας ευχαριστεί θερμά το **Σύλλογο «Κέκροπα» των Κανδυλιωτών του Σικάγου** για την αποστολή του ποσού των **1.200 δολαρίων**.

Με τη σημαντική αυτή ενίσχυση του «Κέκροπα» και τις συνδρομές των συμπατριωτών και φίλων, ο Σύλλογός μας θα μπορέσει να συνεχίσει την έκδοση της εφημερίδας μας και κατά το προσεχές έτος.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω το Δ.Σ. του Συλλόγου «Η ΠΡΟΟΔΟΣ», τους συντάχτες της εφημερίδας «Τά Κανδυλιώτικα» και τους απανταχού συμπατριώτες μου, για τη θερμή υποστήριξή τους.

Τους εύχομαι υγεία και καλή χρονιά.

**Μαριλένα Αθ. Στριφτόμπολα
σοπράνο**

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Παρακαλούμε στείλτε τη συνδρομή σας μόνο σε Ευρώ στον λογαριασμό του Συλλόγου μας:

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

GR 290110101000010129604194

ΚΩΔΙΚΟΣ (BIC) ΕΤΗΝΓΡΑΑ

Σύλλογος Αμερικής Κέκροψ 1.200 \$ Αμερικής

Νικόλαος και Κων/νος Πετιμεζάς του Γεωργίου 100 €

Καβουρίνος Αθανάσιος 50 €

Μερκούρη Σταυρούλα του Ηλία 40 €

Μπίσιας Παναγιώτης του Χαράλαμπος 50 €

Μερκούρη Ευδοκία του Στυλιανού 30 €

Μερκούρης Βασίλειος του Στυλιανού 30 €

Κοραή Σοφία 30 €

Δεληγιάννη-Νικολουδάκη Αθηνά 20 €

Αγριοστάθη-Σκανδάλη Δήμητρα 25 €

Αγριοστάθη-Τραχάνα Ασήμη 25 €

Γκούφας Γερασίμου Χρήστος 20 €

Κοσμά Αικατερίνη 50 €

Κοσμάς Κων/νος 50 €

Ο Σύλλογός μας ευχαριστεί θερμά όλους.

ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Του Χρήστου Ευαγγ. Κανδαλέπα

Οι απαγωγές γυναικών

Προϊστορικό το φαινόμενο απαγωγής (κλειψιάς) των γυναικών από τους ερωτοχτυπημένους άντρες.

Το παλιό γνωμικό: «έρως αντίκατε μάχαν» (έρωτα που είσαι ανίκητος στη μάχη), είχε, έχει και θα έχει το διαχρονικό νόημά του.

Από τα μυθολογικά χρόνια πρώτος και καλύτερος στην απαγωγή ήταν ο ερωτιάρης Δίας, ο πατέρας των θεών και των ανθρώπων, με την διαφορά ότι ο έρωτας αυτός ήταν ηθικά παράνομος, αφού ο Δίας ήταν παντρεμένος με την ζηλιάρη Ήρα. Ο σκοπός, στις απαγωγές των γυναικών απ' αυτόν, ήταν μόνο και μόνο να ικανοποιήσει τις ερωτικές του ορέξεις.

Έτσι, έχουμε την απαγωγή της Μαίας, κόρης του Άτλαντα, με παράνομο καρπό τον Ερμή, την απαγωγή της ωραιότατης Σεμέλης, κόρης του βασιλιά των Θηβών Κάδμου, με παράνομο καρπό τον Διόνυσο κι άλλες πολλές.

Ηθικά παράνομη και η αρπαγή της ωραίας Ελένης, γυναίκας του βασιλιά της Σπάρτης Μενέλαου, από τον Πάρι, το βασιλόπουλο της Τροίας, που στάθηκε αφορμή να γίνει ο Τρωϊκός πόλεμος.

Από τον Απόλλωνα και την μούσα Καλλιόπη ή την Πολύμνια γεννήθηκε ο Ορφέας. Η αρπαγή της Περσεφόνης, κόρης της θεάς Δήμητρας, από τον Πλούτωνα, το Θεό του Άδη, εξόργισε τη μητέρα της με καταστροφικά για τη γεωργία αποτελέσματα. Η αρπαγή της βοσκοπούλας Δρυόπης από τον Ερμή έφερε στον κόσμο τον Πάνα, τον τραγοπόδαρο θεό της Αρκαδίας.

Στις δικές μας, τις ανθρώπινες απαγωγές ο σκοπός ήταν γνήσιος και καθαρός, αφού ο νέος απέβλεπε να κάνει ταίρι του τη γυναίκα των ονείρων του, τη γυναίκα που αγαπούσε, που του είχε ανάψει φωτιές στην καρδιά και νυχτοξημερωνότανε με το φλογερό σεβντά του. Αυτό γινότανε όταν ο προξενητής επέστρεφε με «άδεια χέρια», όταν οι προσπάθειές του απέβαιναν άκαρπες γιατί σκόνταφταν στο γεγονός ότι ο γαμπρός δεν διέθετε τα ανάλογα προσόντα. Τότε το λόγο είχε η κλειψιά, με τη θέληση, βέβαια, της κοπέλας. Ήταν η εκούσια απαγωγή.

Άλλη επιλογή δεν υπήρχε. Οι ερωτευμένοι, πιστοί τηρητές της λαϊκής παροιμίας «ο γαμπρός και η νύφη θέλει τύφλα νάχουν οι συμπεθέροι», «κλεβόσανε».

Τότε τα πράγματα ήταν άσχημα. Αρχίζει ο πόλεμος ανάμεσα στα αντιμαχόμενα πεδία των συμπεθέρων που καμιά φορά είχε και άσχημη εξέλιξη με οδυνηρά αποτελέσματα.

Πάντως, στις περισσότερες περιπτώσεις, με τη μεσολάβηση των συγγενών, ο θυμός κρατούσε λίγες μέρες και μετά όλα «μέλι-γάλα» κι ένα τρικούβερο γλέντι επισφράγιζε την ήρεμη ατμόσφαιρα στις σχέσεις των οικογενειών των συμπεθέρων.

Υπήρχε όμως και η περίπτωση απαγωγής της γυναίκας για λόγους συμφεροντολογικούς. Ήταν η ακούσια απαγωγή. Αυτή γινότανε παρά τη θέληση της κοπέλας, με βίαιο τρόπο, αφού πολλές φορές ο απαγωγέας ήταν άγνωστος, με σκοπό να καρπωθεί την μεγάλη προίκα που διέθετε η κοπέλα.

Οι κλεμμένοι, με την θέληση ή χωρίς τη θέληση της κοπέλας, πήγαιναν σε γνωστούς συγγενείς έξω από το χωριό. Παρέμεναν κρυμμένοι λίγες μέρες, περνώντας εκεί τον κρυφό μήνα του

μέλιτος. Ο γαμπρός ξεπαρθένευε την νύφη. Αυτό γινότανε με τη θέληση της κοπέλας στην εκούσια απαγωγή και με βίαιο τρόπο στην ακούσια και σήμαινε σωματική και ψυχική υποταγή της κοπέλας, αφού έπαιρνε από αυτή το πολυτιμότερο στοιχείο, αυτό που χαρακτηρίζει την ηθική της υπόσταση. Η απαγωγή γινόταν με τη βοήθεια συνεργών για να υπερασπιστούν τον απαγωγέα γαμπρό, σε περίπτωση που το γεγονός έπαιρνε άσχημη και επικίνδυνη εξέλιξη, αλλά και για να είναι οι φρουροί της κοπέλας σε περίπτωση απόπειρας δραπετεύσής της από το κρησφύγετο, όταν είχε απαχθεί με τη βία.

Ο απαγωγέας γαμπρός πίστευε ότι με την κλειψιά της γυναίκας φανέρωνε τον πρόσθετο αντρισμό του και την περίσσια λεβεντιά και παλληκαριά. Καμάρωνε για την ενέργεια αυτή και υπερηφανευόταν γιατί πήρε «γυναίκα με το σπαθί του» τη γυναίκα που ήθελε να γίνει σύντροφος της ζωής του. Το γεγονός της κλειψιάς μαθαινότανε σε όλο το χωριό από στόμα σε στόμα και όχι με απανωτές τουφεκιές, όπως γινότανε στα «φανερώματα» που κατέληγαν τα πιο πολλά συνοικέσια με τη μεσολάβηση του συμπεθεροκόπου. Η λαϊκή μας μούσα δεν έμεινε ασυγκίνητη να τραγουδήσει πολυποικίλα δημοτικά τραγούδια για την κλειψιά των γυναικών:

Τρία παιδιά βολιώτικα μας

κλέψαν την Αννούλα,

Αννούλα μας γλυκιά.

Την κλέψαν και την πήρανε,

και στα νησιά την πάνε.

Αννούλα μας γλυκιά.

Πες μας Αννιά ποιόν αγαπάς

και ποιόν θα πάρεις γι' άντρα,

Αννούλα μας γλυκιά.

Εγώ τον Γιώργο αγαπώ

κι αυτόν θα πάρω γι' άντρα...

Για την απαγωγή της Βασιλικής αναφέρεται το επόμενο δημοτικό τραγούδι:

Κλέφτες μήχαν στην αυλή,

κλέψαν τη Βασιλική.

Την επήραν και την πάνε,

στα βουνά τη σκαπετάνε.

Για περπάτα γρήγορα,

μη μας πιάσουν σήμερα.

Δεν μπορώ να περπατήσω,

στα βουνά να τριγυρίσω.

Η σκυτάλη των επίδοξων γαμπρών με την εκούσια ή ακούσια απαγωγή, δεν σταμάτησε ν' αλλάζει χέρια. Το παράδειγμα των παλιότερων το ακολούθησαν και οι νεότεροι. Και πάντα ο ίδιος σκοπός. Αλλά πιο μοντέρνα στις μέρες μας: Αφού δεν με θέλουν οι δικοί σου, σε κλέβω και γινόμαστε ταίρι.

Το σκηνικό, ο τρόπος, βέβαια, της κλειψιάς στους νεότερους άλλαξε. Δεν έχουν συνεργούς και δεν κόβουν την κοπέλα στον ώμο, ούτε παίρνουν τα βουνά και τα λαγκάδια για να βρουν ασφαλές κρησφύγετο σε σπηλιά ή καλύβα για να περάσουν το πρώτο βράδυ του μέλιτος, όπως έκανε ο Κωστούλας ο Χανιάς όταν έκλεψε τη Διαμάντω, τη γυναίκα του, τυλιγμένη σε μια λιοπάνια και την πήγε στην Σάρα, στον Άγιο Κωνσταντίνο -όπως

μολογούσε ο ίδιος- και την κράτησε όμηρο μέχρι που δέχτηκε να τον παντρευτεί.

Ένα περιστατικό που συνέβη στην Κυνουρία είναι αξιο λόγου, γιατί ο επίδοξος γαμπρός αντί να πάρει στον ώμο την υποψήφια νύφη, πήρε από λάθος την εξαδέλφη της, όταν τις βρήκαν ξεμοναχιασμένες, και χρειάστηκε να επέμβει ο συνεργός για να γίνει η αντικατάστασή της. Επί 40 μέρες επίμονα αρνιόταν η νύφη να τον παντρευτεί, παρά τις ψυχολογικές πιέσεις. Τέλος είδε κι αποείδε και είπε το ναί.

Αυτά βέβαια γίνονταν μέχρι το τρίτο τέταρτο του 20ου αιώνα. Τώρα τα πράγματα άλλαξαν. Τα ζούμε και δεν νομίζω να χρειάζονται σχόλια. Οι κλειψιές είναι πολιτισμένες. Τώρα βάζουν την κοπέλα στο αυτοκίνητο κι όπου φύγει-φύγει για κάποιο ξενοδοχείο. Εκεί -όπως έλεγαν οι γριές- θα βγάλουν τα μάτια τους.

Στο χωριό μας είχαμε κλειψιές γυναικών στα παλαιότερα μα και στα νεότερα χρόνια. Δεν θα αναφέρω ονόματα για αποφυγή τυχόν παρεξηγήσεων. Πρέπει όμως να αναφερθούμε και στην άλλη περίπτωση που το κλέψιμο της κοπέλας δεν γινόταν από την άρνηση των γονιών της, αλλά από την μη συγκατάθεση των γονιών του αγοριού, για διάφορους λόγους. Ένας από τους λόγους ήταν τα πενιχρά οικονομικά στοιχεία της κοπέλας, γιατί το σύστημα ήταν ένα είδος εμπόριου και σύμφωνα μ' αυτό η φτωχή κοπέλα θα έπρεπε να μείνει στο ράφι ή να παντρευτεί όμοιο της. Δεν είχε το δικαίωμα να σηκώσει τα μάτια σε κάποιο πλουσιόπαιδο όπως και το πλουσιόπαιδο να αγαπήσει κάποια φτωχή κοπέλα. Εδώ τα πράγματα είχαν άλλη εξέλιξη. Η επιμονή του αγοριού να κάνει σύντροφο της ζωής του την κοπέλα που αγαπούσε κι ας ήταν φτωχιά, είχε ως αποτέλεσμα την αποκλήρωση του αγοριού και την αποπομπή του από την πατρική στέγη. Οι γονείς του το έκαναν «απόπαιδο». Μια τέτοια περίπτωση συνέβη με τον αιμύνηστο πατέρα μου, που αγάπησε την μάνα μου που ήταν από φτωχή οικογένεια και ορφανή από πατέρα, ενώ ο πατέρας μου ήταν γιος εύπορης οικογένειας με πολλά χωράφια και βάρδες άλογα και ο παππούς μου τον έκανε «απόπαιδο». Τώρα, πώς ο πατέρας μου κληρονόμησε το πατρικό σπίτι και έμεινε σε μένα, είναι μια άλλη ιστορία που είναι χαραγμένη βαθιά στην ψυχή μου. Εγώ δεν ξεχνώ τη βιοπάλη που έκαναν οι γονείς μου για να σταθούν στα πόδια τους, πηγαίνοντας από καλύβα σε καλύβα, για να μας μεγαλώσουν. Στους παλιότερους είναι γνωστό, σε όσους βέβαια έχουν την τύχη να ζουν ακόμη. Παραθέτω τούτες τις τελευταίες γραμμές ως μνημόσυνο στους αιμύνηστους γονείς μου, αλλά και σε όσους είχαν την ίδια μοίρα.

Ευχαριστώ «Τά Κανδυλιώτικα» για την φιλοξενία. Εύχομαι σε όλους Καλά Χριστούγεννα και Καλή Χρονιά.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστώ από καρδιάς τα αγαπημένα μου ξαδέλφια, παιδιά του αιμύνηστου θείου μου Ιωάννη Κ. Δάλκου, θεολόγου καθηγητή, για τη θερμή υποδοχή και φιλοξενία που μου επεφύλαξαν κατά την επίσκεψή μου στο σπίτι τους, όταν, ερχόμενος από Αυστραλία με προορισμό την Αγγλία, παρέμεινα για λίγες μέρες στην Αθήνα.

Έμεινα κατενθουσιασμένος.

Πάνος Ελευθ. Δάλκος

Αδελαΐδα

ΤΟ ΚΑΝΤΥΛΑΪΚΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Έτσι λέμε στην Καντύλα ένα μικρό, ισόγειο, χαμηλό, προχειροφτιαγμένο σπίτι (γεν.).
2. Το ρήμα που χρησιμοποιούν οι Καντυλαίοι για τον απογαλακτισμό - Δεν λείπει κανένα.
3. Η κίνηση, το «τρέξιμο» του νερού (καθαρ.) - Απαραίτητη στην κόμωση (αντιστρ. καθαρ.).
4. Η νορβηγική πρωτεύουσα - Λάκωνας ποιητής.
5. Ατέλειωτη... βότκα (αντιστρ.) - Δείχνει - Επαναστατική ιρλανδική οργάνωση.
6. Αυτήν, δυστυχώς, «λαμβάνουν» οι απολυόμενοι από τη δουλειά τους (αρχ. θηλ. μετοχή, αντιστρ.) - Απ' αυτό αναβλύζει νερό.
7. Ομόχηα γράμματα - Ρωτάει - Αίτιος του Τρωικού Πολέμου.
8. Πρόδεμα όρκου - Η χάρη στα τούρκικα.
9. Είδος ρυζιού - Επιτακτικό μόριο.
10. Κι απ' αυτόν τα παιδιά περιμένουνε δώρο - «... Ήλωνα δουλειά να μη σου λείπει».
11. Για να τον αισθανθείς χρειάζεται αφτί - Η αράχνη όπως τη λέμε στο χωριό μας.

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Γυναίκα που έχει χάσει πολλούς δικούς της.
2. Τη σχηματίζει βουνό με τον ήλιο πίσω του (στα Καντυλαίικα) - Οχιά... κοινομοισασμένη.
3. Τέτοιος είναι και το μουλάρι (γεν.) - Αρχαίο λοιπόν (αντιστρ.).
4. Ρήμα που εκφράζει κρυφή και ζημιόγανο ενέργεια τοιοπάνη που έκανε με το κοπάδι του (α' πρόσ., αντιστρ.).
5. Άρθρο - Εταιρεία διαδικτυακών υπηρεσιών, μηχανή αναζήτησης (με ελληνικά γράμματα).
6. Τη χρησιμοποιεί ο γεωργός μετά το όργωμα - Άρθρο.
7. Ήτανε κοιτάδα της ελληνικής τέχνης, επιστήμης και φιλοσοφίας - Τη νιώθουμε με τη γλώσσα.
8. Συμπλεκτικός σύνδεσμος αρχαίος (αντιστρ.) - Συνηθισμένο όνομα γυναίκας (καθαρ. αι.).
9. Έτσι γίνεται αυτός που θρέχεται ή θρέχει πολύ ένα χώρο (στα Καντυλαίικα) - Ελληνικό 302 (αντιστρ.).
10. Η άκρη του χωραφιού που κατά τη σοπορά δεν την έπιανε το αλέτρι και τη «βαρήγαν» με το πετραξίνι» για να χωθεί ο σπόρος (με άρθρο, αντιστρ.) - Επιχείρηση κοινή ωφέλειας.
11. Δικά σου (καθαρ.) - Γινότανε από τραγόμαλλο.

Δ.Λ.

ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΡΤΡΕΤΟ ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑΝΤΗ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Ο Σύλλογός μας προσέφερε το ποσό των 100 ευρώ στο Σύλλογο Αρκάδων Νέου Ηρακλείου Αττικής για το κόστος φιλοτέχνησης του πορτρέτου του Κωσταντή Κολοκοτρώνη, πατέρα του γέρου του Μοριά.

Το πορτρέτο τοποθετήθηκε στον τάφο του Κωσταντή που βρέθηκε πριν από λίγα χρόνια, σε κακή κατάσταση, στα Κυβέλια Μηλέας του Δήμου Δυτικής Μάνης.

Επειδή η δαπάνη δεν έχει εξοφληθεί ακόμη, όσοι από τους συμπατριώτες και φίλους επιθυμούν και μπορούν ας καταθέσουν τον οβολό τους στον παρακάτω λογαριασμό της Εθνικής Τράπεζας:

GR0501101540000015432633632

Νίκος Παρασκευόπουλος τ. Πρόεδρος Συλλόγου Αρκάδων

Νέου Ηρακλείου Αττικής τηλ. 210 2818288

Για το Διοικ. Συμβούλιο

Κατερίνα Τεριζή DDS MSC
Χειρουργός Οδοντίατρος Προσθετολόγος

Απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής Θεσσαλονίκης Α.Π.Θ
Ειδικευθείσα στο Columbia University, New York NY, USA

Εμφυτεύματα - Προσθετικά

Α.Μεταξά 32 Γλυφάδα 16674 : 210 8982270 : 210 8982207 : bitident@gmail.com

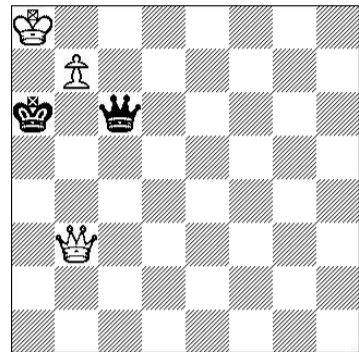
ΣΚΑΚΙ

Ευχόμενοι σε όλους τους αναγνώστες μας Χρόνια Πολλά και ευτυχισμένο το νέο έτος, θα αναφερθούμε σε διάφορα ωραία προβλήματα μεγάλων συνθετών, τα οποία συνοδεύονται με τις λύσεις τους.

Αρχίζουμε με ένα σπάνιο πρόβλημα του μεγάλου συνθέτη Βαν Φλιτ.

Λευκά: Ρα8, Β62, Σ67 (3 κομμάτια)

Μαύρα: Ρα6, Βγ6 (2 κομμάτια)

Παίζουν τα Λευκά και κερδίζουν

1. Β64! Βζ3 (ή 1... Βδ5) 2. Βα4+ Ρ66 3. Β63+! Βχ63 4. 68=B+ Ργ5 5. Βχ63 και κερδίζει.

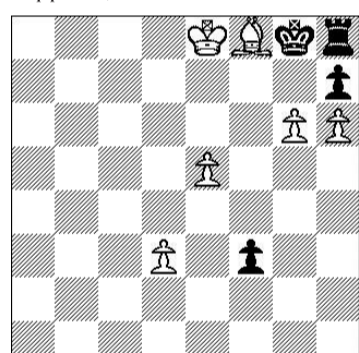
1... Βη2 2. Βα3+ Ρ66 3. Β62+ Βχ62 4. 68=B+ και κερδίζει.

1... Βθ1 2. Βα3 Ρ66 3. Β62+ Ρα6 (εάν Ργ7 τότε Βθ2+! Βχθ2 και 68=B+ και κερδίζει) 4. Βα2+ Ρ66 5. Β61+ ΒχΒ 6. 68=B+ και κερδίζει.

Συνεχίζουμε με ένα πολύ όμορφο φινάλε ενός μεγάλου Ρώσου γκραν-ματρ, του Αλεξέι Γκουλιά-γεφ.

Λευκά: Ρε8, Αζ8, Σ63, ε5, η6, θ6 (6 κομμάτια)

Μαύρα: Ρη8, Πθ8, Σζ3, θ7 (4 κομμάτια)

Παίζουν τα Λευκά και κερδίζουν

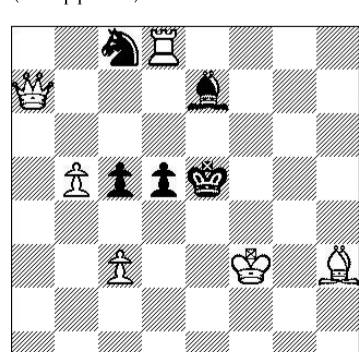
1. η7 ζ2 2. Αε7 ζ1=B 3. Αζ6 Βχζ6 4. ηθ8=B!! (εάν πάρει την Βασίλισσα τα Μαύρα είναι Πατ) 4... Βχθ8 5. 64. Τώρα τα Μαύρα είναι υποχρεωμένα να δώσουν αναγκαστικά την εγκλωβισθείσα από τα Λευκά Βασίλισσα για ένα πόνι!

Στο φινάλε αυτό φαίνεται ξεκάθαρα η δύναμη που μπορούν να έχουν τα πόνια με την προϋπόθεση όμως να βρίσκονται στην κατάλληλη θέση, συγκεκριμένα στο δ3 και στο ε5.

Ένα εύκολο πρόβλημα τώρα του Ντιμίτρι Ουλιάνοφ.

Λευκά: Ρζ3, Βα7, Π68, Αθ3, Σ65, γ3 (6 κομμάτια)

Μαύρα: Ρε5, Αε7, Ιγ8, Σγ5, δ5 (5 κομμάτια)

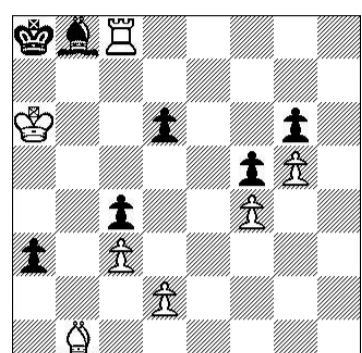
Παίζουν τα Λευκά και κάνουν Ματ σε 2 κινήσεις

1. Π66 Αχδ6 2. Βη7 Ματ (εάν 1... δ4 2. Βγ5 Ματ, εάν 1... Ρχδ6 2. Β68 Ματ, εάν 1... Ιχδ6 2. Βχε7 Ματ).

Με το κλασικό πρόβλημα του Πετρόφ Λιπεσίνοκι συνεχίζουμε.

Λευκά: Ρα6, Πγ8, Αθ1, Σγ3, δ2, ζ4, η5 (7 κομμάτια)

Μαύρα: Ρα8, Α68, Σα3, γ4, δ6, ζ5, η6 (7 κομμάτια)

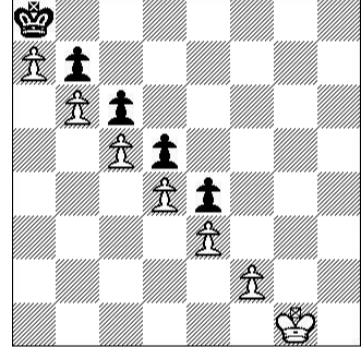
Παίζουν τα Λευκά και κάνουν Ματ σε 3 κινήσεις

1. Αα2! δ5 2. δ4 γχδ4 3. Αχδ5 Ματ.

Το πρόβλημα που ακολουθεί δεν γνωρίζουμε τίνος συνθέτη είναι, αλλά είναι αρκετά δύσκολο. Η δυσκολία της λύσης έγκειται στο ότι τα Μαύρα δεν έχουν κινήσεις και τα Λευκά πρέπει να αποφεύγουν το Πατ για να νικήσουν. Η νίκη των Λευκών επιτυγχάνεται με την συνεχή θυσία των πιονιών εναλλάξ με κινήσεις αναμονής.

Λευκά: Ρη1, Σα7, β6, γ5, δ4, ε3, ζ2 (7 κομμάτια)

Μαύρα: Ρα8, Σ67, γ6, δ5, ε4 (5 κομμάτια)

Παίζουν τα Λευκά και κερδίζουν

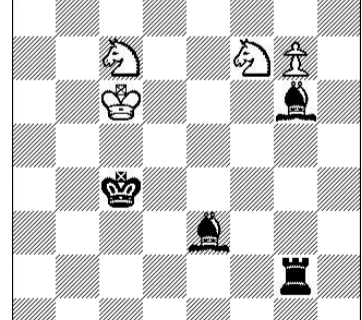
1. ζ3 εχζ3 2. Ρζ1!! ζ2 3. ε4 δχε4 4. Ρχζ2 ε3+ 5. Ρε1! (το πόνι δεν παίρνεται εξαιτίας του Πατ) 5... ε2 6. δ5 γχδ5 7. Ρχε2 δ4 8. Ρδ2 δ3 9. γ6 βγ6 10. Ρχδ3 Ρ67 11. Ργ4 Ρα8 12. Ργ5 Ρ67 13. α8=B+ Ρχα8 14. Ρχγ6 Ρ68 15. 67 και νικούν.

Θα δούμε τώρα μια σπάνια θέση, όπου δύο Ίπποι κάνουν Ματ στον Ρουά που βρίσκεται στο κέντρο της σκακιέρας!

Φ. Λάζαρ

Λευκά: Ργ6, Ιγ7, Ιζ7, Ση7 (4 κομμάτια)

Μαύρα: Ργ4, Πη2, Αε3, Αη6 (4 κομμάτια)

Παίζουν τα Λευκά και κερδίζουν

1. Ιε5+ Ρ64 (στο 1... Ρ64 ακολουθεί 2. Ιδ5+ και 3. η8=B+ ενώ αν 1... Ρ63 τότε 2. η8=B+) 2. η8=B Αε4+ (εκ πρώτης όψεως αυτή η κίνηση οδηγεί ακόμη και στην ήττα των Λευκών) 3. Ρδ6!! Πχη8 4. Ιδ5 Ματ!

Ας περάσουμε τώρα σε μια «αντιπαλότητα» που υπάρχει στο σκάκι. Μέχρι τώρα δεν λύθηκε το ερώτημα που υπάρχει εκατοντάδες χρόνια ή παραπάνω; Ποιος είναι ισχυρότερος; Ο Ίππος ή ο Αξιοματικός; Ενώ η δυναμικότητα της

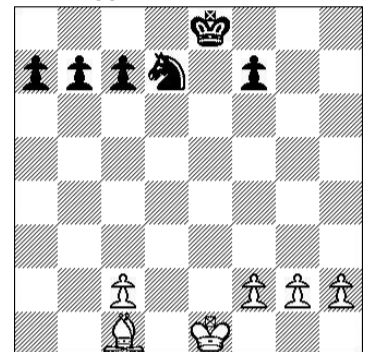
Βασίλισσας είναι δεδομένη, ανώτερη δηλαδή του Πύργου, στα άλλα δύο κομμάτια οι γνώμες διαίστανται.

Γεγονός είναι ότι οι σκακιστές κρίνουν σύμφωνα με τις προτιμήσεις τους. Ο Αλιέβιν προτιμούσε τον Αξιοματικό, ο Τσιγκόριν τον Ίππο. Τι να τον κάνω όμως τον Αξιοματικό, που προτίμησα να κρατήσω, όταν στο φινάλε π.χ. είναι άχρηστος στην περίπτωση που τα πόνια λόχου χάρη του αντιπάλου είναι σε αντίθετο χρώμα τετραγώνου; Και βέβαια, το αντίθετο συμβαίνει με τον Αξιοματικό, πολύ πιο χρήσιμο από τον Ίππο, ανάλογα φυσικά με τις θέσεις των κομματιών.

Ιδού δυο παραδείγματα που αρέσκονταν να αναφέρει ο μεγάλος Παγκόσμιος πρωταθλητής Καπαμπλάνκα:

Λευκά: Ρε1, Αγ1, Σγ2, ζ2, η2, θ2 (6 κομμάτια)

Μαύρα: Ρε8, Ιδ7, Σα7, β7, γ7, ζ7 (6 κομμάτια)

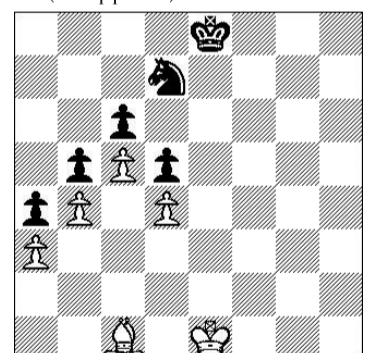

Έλεγε ο Καπαμπλάνκα: «Εδώ ο Αξιοματικός αποτελεί την αποφασιστική υπεροχή, γιατί τα πόνια είναι τοποθετημένα και στις δύο πλευρές αλλά και γιατί υπάρχουν και μεταξύ τους ελεύθερα πόνια. Τα Μαύρα πολύ δύσκολα -αν όχι ακατόρθωτα- να πετύχουν νούλα σ' αυτήν την θέση. Θα προσθέσω ότι ο Αξιοματικός υποστηρίζει την προώθηση του ελεύθερου πιονιού θ2 και συγχρόνως καθυστερεί την προώθηση του α7 του αντιπάλου, ενώ ο Ίππος δύσκολα μπορεί να το καταφέρει αυτό».

Αντίθετα, στη θέση που ακολουθεί, ο Ίππος παίρνει τη ρεβάνς. Ο Καπαμπλάνκα έγραψε: «Να μια από τις τυπικές θέσεις όπου ο Ίππος είναι πιο χρήσιμος από τον Αξιοματικό. Η θέση αυτή λέγεται «μπλοκαρισμένη». Τα Μαύρα έχουν πολλές πιθανότητες να κερδίσουν.

Λευκά: Ρε1, Αγ1, Σα3, β4, γ5, δ4 (6 κομμάτια)

Μαύρα: Ρε8, Ιδ7, Σα4, β5, γ6, δ5 (6 κομμάτια)

Βασική αδυναμία των Λευκών είναι ότι τα πόνια τους βρίσκονται σε τετράγωνα ίδιου χρώματος με τον Αξιοματικό τους.

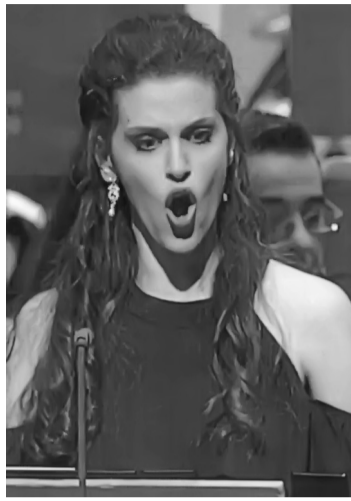
Οι σκακιστές συχνά κάνουν αυτό το λάθος. Στο φινάλε, καλύτερα είναι τα πόνια μας να μη βρίσκονται στα χρώματα του Αξιοματικού μας».

Στην πράξη τώρα βλέπουμε την ορθότητα των δύο αρχών. Η θέση δημιουργήθηκε μετά την 43η κίνηση στην παρτίδα Πανόφ - Ραζίνσκι (1942). Τα πόνια των Λευκών είναι απρόσιτα για τον Μαύρο Αξιοματικό, ενώ τα Μαύρα πόνια συνεχώς θα απειλούνται από τον Λευκό Ίππο. Παράλληλα το η7 είναι η μεγάλη αδυναμία των Μαύρων.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΕΒΙΔΑΣ

Η ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΙΣΣΑ ΣΟΠΡΑΝΟ ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΑΘ. ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑ ΣΤΟ ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Η ΕΡΤ2, το Σάββατο 23 Δεκεμβρίου 2017, ώρα 20.30', σε απ' ευθείας σύνδεση με την Αίθουσα «ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ» του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, μετέδωσε την καθιερωμένη Χριστουγεννιάτικη Συναυλία της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας και της Χορωδίας της Ε.Ρ.Τ., με χριστουγεννιάτικα έργα των Σπύρου Μαυρόπουλου, Άντον Βruckner, Αλεξίου Πρίφτη και Χρήστου Σαμαρά και με σολίστ τη συμπατριώτισσα σοπράνο Μαριλένα Στριφτόμπολα, τη μέτζο σοπράνο Άρτεμι Μπόργη, τον τενόρο Φίλιππο Μοδιό και τον μπάσο Πέτρο Μαγουλά.

το ρόλο της Παπαγένας στο έργο του Μότσαρτ «Μαγικός Αυλός».

Επίσης, στα τέλη Μαΐου, θα εμφανιστεί στο Carnegie Hall της Ν. Υόρκης. Το λεπτομερές πρόγραμμα αυτής της εμφάνισης θα το έχουμε στο επόμενο φύλλο.

Ο Σύλλογός μας και «Τα Κανδυλιώτικα» συγχαίρουν και πάλι τη Μαριλένα και της εύχονται να λαμπρύνει την καριέρα της με ακόμη μεγαλύτερες διακρίσεις.

ΟΙ ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΕ ΛΥΡΙΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

Την 10, 12, 16 και 20 Φλεβάρη 2018 η Μαριλένα Στριφτόμπολα θα εμφανιστεί στον κινηματογράφο «ΤΡΙΑΝΟΝ» Πατησίων και θα ερμηνεύσει το ρόλο της Ροζίνας στην όπερα του Τζοακίνο Ροσσίνο «Ο κουρέας της Σεβίλλης».

Την 1, 11, 13, 14, 25, 27 και 29 Απριλίου θα εμφανιστεί στην Εθνική Λυρική Σκηνή - Ίδρυμα «ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ» και θα ερμηνεύσει

ΕΥΧΕΣ ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

I. Από τον Π.Α.Ο. ΚΑΝΔΗΛΑΣ

Όπως κάθε χρόνο η ομάδα μας αγωνίζεται στο τοπικό πρωτάθλημα της ΕΠΣ Αρκαδίας.

Από τις 15 Οκτωβρίου ξεκίνησαν οι αγώνες και συνεχίζονται με αμείωτο ενδιαφέρον. Η ομάδα μας είναι από τις καλύτερες της κατηγορίας και πρωταγωνιστεί στις δύο πρώτες θέσεις της κορυφής.

Ευχαριστούμε πολύ τα παιδιά που αγωνίζονται ώστε να κρατηθεί η ομάδα του χωριού μας. Επίσης ευχαριστούμε δύο ακόμη πρόσωπα, το Γεώργιο Φ. Προκόπο, προπονητή και τον Αθανάσιο Ε. Δρόσο, φροντιστή, που διαθέτουν χρόνο και χρήμα για αυτόν τον Σύλλογο.

Σας ευχόμαστε χρόνια πολλά, Καλά Χριστούγεννα και ο καινούργιος χρόνος να σας φέρει υγεία, αγάπη, τύχη και ευτυχία.

**Ο Πρόεδρος του ΠΑΟ Κανδήλας
Αριστοτέλης Προκόπος**

II. Από τον «ΠΑΝΑ» ΚΑΝΔΗΛΑΣ»

Το όνειρο που παίρνει σάρκα και οστά.

Αυτόν τον ΠΑΝΑ ονειρευτήκαμε! Και με αυτόν τον ΠΑΝΑ πορευόμαστε! Ευχαριστούμε όλο τον κόσμο που μας στηρίζει. Ευχαριστούμε τους δεκάδες γονείς που μας εμπιστεύονται τα παιδιά τους στις ακαδημίες μας. Παιδιά από την Τρίπολη, από το Λεβίδι, από την Κανδήλα και από τη Βυτίνα.

Σας υποσχόμαστε ότι τα καλύτερα έρχονται. Με την δύναμη που μας δίνετε καθημερινά, θα συνεχίσουμε ακάθεκτοι το έργο μας!

Χρόνια Πολλά και Καλή Χρονιά.

Γιώργος Μίχας

ΠΩΛΗΣΗ ΣΠΙΤΙΟΥ

Πωλείται στο κέντρο της Κανδύλας σπίτι 2 δωματίων, κουζίνα κ.λπ. με αυλή, συνολικού εμβαδού περίπου 150 τ.μ. Επίσης, σπίτι απέναντι από το προηγούμενο επιφανείας 80 τ.μ. Τιμή λογική. Πληροφορίες στο τηλέφωνο: 6978-218805 κύριο Ζωιτόπουλο Θεοφάνη.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΣ: 1. ΧΑΜΩΤΣΙΕΛΑΣ. 2. ΑΠΟΚΟΒΩ - ΟΛΑ. 3. ΡΟΥΣ - ΚΤΕΝΑ. 4. ΟΣΛΟ - ΡΙΤΣΟΣ. 5. ΒΟΤΚ(α) - ΝΑ - ΙΡΑ. 6. ΑΓΟΥΣΑ - ΜΑΤΙ. 7. ΗΙ - ΤΙ - ΠΑΡΗΣ. 8. ΜΑ - ΧΑΤΙΡΙ. 9. ΝΥΧΑΚΙ - ΔΑ. 10. ΝΟΥΝΟ - ΡΑΒΕ. 11. ΗΧΟ - ΥΦΑΝΤΗΣ.

ΚΑΘΕΤΟΣ: 1. ΧΑΡΟΚΑΗΜΕΝΗ. 2. ΑΠΟΣΤΣΙΑ - ΟΧ(ιά). 3. ΜΟΥΛΟΥ - ΟΥΝ. 4. ΝΥΧΤΟΒΟΣΚΟ. 5. ΤΟ - ΠΙΑΧΟΥ. 6. ΣΒΑΡΝΑ - ΤΑ. 7. ΙΩΝΙΑ - ΠΙΚΡΑ. 8. ΤΕ - ΜΑΡΙΑΝ. 9. ΛΟΤΣΙΑΡΙ - ΤΒ. 10. Η ΤΡΟΚΛΑ - ΔΕΗ. 11. ΣΑ - ΣΑΪΣΜΑ.

Από τις δραστηριότητες του Συλλόγου μας

I. ΑΙΤΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΟΔΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ

Ο Σύλλογός μας γνωρίζοντας ότι οι πινακίδες σήμανσης στο νομό μας και αλλού είναι σπάνιο είδος επικοινωνήσε τηλεφωνικώς στην αρχή, και με έγγραφο κατόπιν, με τις τεχνικές υπηρεσίες της Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας, λόγω αρμοδιότητας, για κατασκευή και τοποθέτηση πινακίδων προς διευκόλυνση των ταξιδιωτών στον δρόμο Νεμέας - Κανδύλας και Κιάτου - Κανδύλας μέσω Στυμφαλίας, εκεί όπου η σήμανση είναι ελλιπέστατη, δηλαδή δεν γράφει πουθενά Κανδύλα.

Η αρμόδια Διεύθυνση της ως άνω Περιφερειακής Ενότητας μας υποσχέθηκε ότι θα ικανοποιήσει το δίκαιο αίτημά μας.

Οι δυο-τρεις μικρές που υπάρχουν και γράφουν Κανδύλα είναι τοποθετημένες από το Σύλλογό μας.

II. ΚΑΤΑ ΜΗΚΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΗΣ ΟΔΩΝ

Εδώ και χρόνια, τόσο οι κατά μήκος διαγραμμίσεις των οδών Κανδύλας Λεβιδίου και

Κανδύλας Αρτεμισίου Τρίπολης, όσο και οι οριογραμμές των άκρων του οδοστρώματος έχουν σβήσει. Η κατάσταση εγκυμονεί κινδύνους, κυρίως κατά τη νύχτα, για τους ταξιδεύοντες.

Νομίζουμε ότι η δαπάνη δεν είναι μεγάλη, ούτε και τα χιλιόμετρα πολλά.

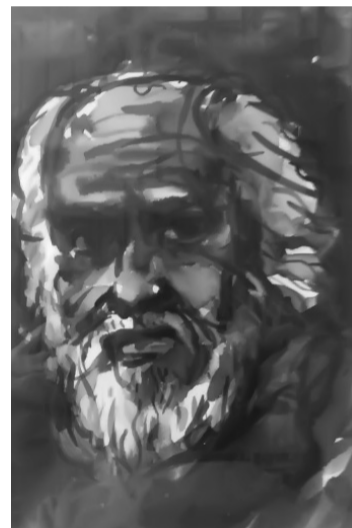
Παρακαλούμε, λοιπόν, την Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας να ενδιαφερθεί άμεσα για τη χάραξη των διαγραμμίσεων, πριν θρηνησούν ανθρωπίνες ζωές.

III. Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΠΗΓΗΣ ΣΥΝΤΖΙΟΥ

Βομβαρδισμένο τοπίο θυμίζει στους διαβάτες ο χώρος γύρω από την πηγή του Συντζιού. Παγκάκια και ξύλινα κιγκλιδώματα πεσμένα στο έδαφος, Γενικό ρημαδιό. Ας μας απαντήσουν οι αρμόδιοι γιατί, από τόσα χρόνια που έγινε, δεν συντηρήθηκε ποτέ; Ούτε το απαιτούμενο βερνίκι δεν μπορούσαν να διαθέσουν; Θα το αφήσουν στη μοίρα του; Τουλάχιστον, πριν επέμβουν για τη δήθεν αξιοποίησή του, ο χώρος είχε τη φυσική του ομορφιά.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου «Η Πρόδοος»

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΡΟΚΟΠΟΣ ΕΚΘΕΤΕΙ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΕ ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Τα πορτρέτα των ποιητών Νάνου Βαλαωρίτη και Μίλτου Σαχτούρη και το «Ερωτικό» είναι τρία από τα έργα του Βασίλη Προκόπου που θα ιδείτε στην Έκθεση

Ο συμπατριώτης μας και Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του Συλλόγου μας ζωγράφος Βασίλης Προκόπος παρουσιάζει έργα του σε ομαδική έκθεση ζωγραφικής στη Γκαλερί «Χρυσόθεμις».

Η έκθεση θα εγκαινιασθεί την Παρασκευή 15-12-2017 ώρα 19:30 και θα διαρκέσει ως το Σάββατο 20-1-2018.

Η Γκαλερί είναι στο Χαλάνδρι, Καλογρέζης 14. e-mail: gall.chrysothemis@gmail.com/ www.chrysothemis.com, τηλ. 210 6811418

Για τους συμπατριώτες και φίλους που επιθυμούν να επισκεφθούν την έκθεση, οι ώρες λειτουργίας είναι οι εξής:

Τρίτη - Παρασκευή 11:00-14:00 και 19:00-21:00 / Σάββατο: 11:00-15:00.

Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΛΠΑΚΙΩΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΝΔΥΛΑΣ ΘΥΜΑΤΑΙ

Το πρώτο απορριματοφόρο της Κανδύλας

Μια λύση γρήγορη, μάλλον αστραπιαία, πρακτική και οικονομική. Υπήρξαν κάποιες αντιδράσεις όπως «δεν είναι εδώ Αθήνα, αλλά χωριό», οι οποίες εκόπασαν γρήγορα όπως μου είπε ο φίλος και ο καλύτερος συνεργάτης μου Γιάννης Προκόπος-Θανασέλιας, καθ' ότι εδόθη ευκαιρία σε πολλούς να καθαρίσουν τα κατώγια τους. Απόδειξη ότι η χαβούζα εγέμισε σε λίγες ημέρες. Κάποιοι από τα μέλη Συμβούλια θέλησαν να αγοράσουν φορτηγό αυτοκίνητο από την Γερμανία, πράγμα πολυέξοδο σαν κόστος αγοράς και συντήρησης, από όπου και αν προήλθαν τα χρήματα. Δεν γνωρίζω πόσον καιρό ελειτούργησε διότι το «κουφάρι του», όπως άκουσα, επάρκαρε έξω από το Λεβίδι προς Κανδύλα, για να το θαυμάσουν όσοι πήραν την απόφαση να το αποκτήσουν.

Εγώ οφείλω και πάλι, μετά από τόσα χρόνια, να ευχαριστήσω τον Γιάννη Θανασέλια, έναν από τους καλύτερους συνεργάτες μου, που φαίνεται και στη φωτογραφία να οδηγεί το τρακτέρ.

**Γιώργος Καλπακιώτης,
πολιτικός μηχανικός**

I. ΘΥΜΗΣ - Χ. ΚΩΣΤΟΥΡΟΣ Ο.Ε.

**ΕΠΙΠΛΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ 10 - ΜΟΣΧΑΤΟ**

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210-4829658 - FAX: 210-4827456